

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za ino-
sestavno Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 2073 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2497Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zaviha: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.341.

Kralj ni sprejel demisije demokratskih ministrov

**Vlada ne odstopi, dokler ne dobi nezaupnice
v Narodni skupščini****Izredno živahen dan v Beogradu. — Neprestane konference in avdijske. — Po mne-
nju g. Vukičevića vlada sploh ni v krizi. — Danes bodo glasovali tudi demokrati za
davčni zakon**

Ljubljana, 2. februarja

Zagrebska manifestacija KDK, ne-
uspeh g. Vukičevića pri separatni ak-
ciji z g. Radićem, fiasco vladinovec v
Beogradu s protestnim shodom proti
Svetozarju Pribičeviću, včeraj pa še
sijajna zmaga g. Davidovića v demo-
kratskem klubu... Kdor po vsem
tem še ne vidi, da je Kmečko-demo-
kratska unija v našem državnem živ-
ljenju faktor, s katerim bi moral že
danes računati vsak pameten državnik,
ta je udarjen s slepoto in mu ni mo-
goče pomagati.

V taboru Kmečko-demokratske uni-
je je že sedaj ogromna večina vseh
skupščinskih volilcev, katerih število
znaša en milijon 57.000. Na strani uni-
je pa ni samo pretežna večina pokraj-
in Jugoslavije, marveč se okoli nje
koncentrira sploh vse, kar v državi trpi
zaradi neurejenosti in nezdravosti raz-
mer, in vse, kar hrepeni po boljših in
srečnejših časih, ko bo zaenkrat samo
še papirnato besedišče ustave, ki jamči
državljanu svobodo in enakopravnost,
izvedeno tudi dejansko in v prak-
si.

Ni si treba prav nič prikrivati ža-
lostnega dejstva, da danes v državi,
razen pojedincev, ki so v večji ali manj-
ši meri deležni osebnih ugodnosti od
vladajoče reakcije, ni prav nihče za-
dovoljen z obstoječim stanjem. Raz-
mere so postale uprav katastrofalno ne-
zdržne. Največje optimiste je že za-
grabil obup in grozna misel, da pri nas
sploh nikdar več ne bo boljše.

Edina nada milijonov našega nara-
da, ki to državo ljubijo in drugega ne
žele, kakor da bi postala res civilizira-
na in mogočna, je postalo v obstoječih
razmerah globoko utemeljeno ter po
svoji konstruktivni zamisli za državo
odrešilo gibanje Kmečko-demokratske
koalicije. Odkar obstoji Jugoslavija, še
ni bilo tako močnega političnega po-
kreta in še nikdar se niso najširše pla-
sti naroda s tako prisrčnostjo in vne-
mo zavzemale za napredek in končno
zmago, kakor to vidimo in čutimo pri
parlamentarni borbi KDK. Intrige ali
pa nasilja policijskega režima ne more-
jo več zaustaviti tega vala, ki je po-
stal z odobritvijo skoraj celokupnega
naroda prava valesila.

Po včerajšnjem glasovanju v demo-
kratskem klubu stojimo ali pred novo,
še hujšo borbo, ali pa pred novo dobo
sporazumnega dela v koncentraciji
vseh najboljših sil naroda. Vse to ne
zavisi od Demokratske unije, temveč
od onih, ki so danes na krmilu države.
Resolucija g. Davidovića, ki je bila
sprejeta v demokratskem klubu, je vse-
skozi stvarna in strogo principijelna.
Minuli so časi, ko so se mogle boleznij
v našem notranjem političnem življenju
zdravit s paliativnimi sredstvi, danes
lahko pomagamo samo še radikalna ope-
racija. Za tako dejanje pa je treba na-
čel in principijelni ljudi; kajti javne
moralne ter pokvarjene državne uprave
ne morejo izboljšati slabi značaji in dr-
žavniki brez načel.

Baš s tega stališča je treba, neglede
na bodoči razvoj dogodkov, presojati
tudi včerajšnji sklep v demokratskem
klubu, kakor tudi nastop KDK. Koliko
komodnejše bi bilo za g. Davidovića,
Radića in druge borbe za idejo Demo-
kratske unije, udati se oportunistično, ka-
kor pa se spuščati v načelno borbo. A
ker je ta borba pravična, poštena in
ker ima pred očmi samo dobrobit drža-
ve in njenega vladarja, je dolžnost kre-
menitih mož, da vztrajajo pri načelih
in ne podležejo vabam. Kdor ima pred
očmi interes celokupnega naroda in
države in kogar je dosedanja praksa
izučila, da se po starih potih ne da več
naprej, mora s pametjo in s srcem po-
zdraviti včerajšnje logodke.

Temboli pomembna in zaslužna pa je
akcija demokratske Unije, če pomislimo
da se je uveljavila v času, ko smo se
začeli že bati, da v Beogradu in v dr-
žavi kmalu ne bo več dovolj mož, ki bi
se mogli visoko dvigniti iz močvirja
rovoine politične dekadence. Demo-
kratski klub in osnivanje demokratske
Unije pa so nam vili vsem nove nade
in še močnejše vere.

**Acia Stanojević in Nastas
Petrović**

Beograd, 2. febr. i. Podpredsednik radi-
kalne stranke Acia Stanojević je danes po-
vabil Nastasa Petrovića na sestanek, ki se
je vršil od 5. do 7. zvečer v hotelu Pariz.

Beograd, 2. februarja, p. V pričako-

vanju napovedane ostavke demokrat-
skih ministrov je minul današnji dan
nenavadno živahno ter je bil poln do-
godkov. Zlasti živahno je bilo v demo-
kratskem klubu, kjer je imel Ljuba Da-
vidović ves dan sestanke s svojimi
ožjimi prijatelji. Prav tako je bila opa-
ziti velika živahnost v predsedništvu
vlade.

Posvetovanja pristašev g. Marinkovića

Ob 10. dopoldne se je zunanji minister
dr. Marinković sestel z demokratskimi
ministri k posvetovanju, kaj naj store
po včerajšnjih dogodkih. Konferenca
demokratskih ministrov se je proti pol-
dnevnu razširila na posvetovanje vseh
onih demokratskih poslancev, ki so
včeraj glasovali proti Davidovičevi re-
soluciji. Ta konferenca je trajala do pol
1. popoldne. Dr. Marinković je poslan-
ce obvestil, da bodo demokratski mi-
nistri takoj podali ostavko in jim je spo-
ročil tudi motivacijo te ostavke. Moti-
vacija je kratka in pravi, da so demo-
kratski ministri sodelovali v sedanjih
vladi, tako v volilni kakor v poslovni
na podlagi zaupanja svoje stranke in da
je bil program sedanje vlade odobren
ne samo od naroda pri volitvah tem-
več tudi od demokratskega poslanske-
ga kluba. Ker sedanjih demokratski klub
drugače gleda na položaj vlade in ker
je večina kluba izjavila, da ne odobra-
va njene politike, dajejo demokratski
ministri ostavko na oja mesta.

Demisija izročena g. Vukičeviću

Točno ob 13. je dr. Marinković v re-
snici odšel k ministrskemu predsedniku
g. Vukičeviću in mu podal ostavko. Na
vprašanje vsakega dopisnika je dr. Ma-
rinković izjavil: »Sedaj smo izročili
ostavko g. predsedniku in sicer jaz in
moji tovariši.«

Novinariji so ga prosili, naj jim da
besedilo motivacije ostavke, naker je
dr. Marinković odvrnil: »Ne morem
vam že dati motivacije, ker se ni izro-
čena onemu, kateremu je namenjena.«

Predsednik vlade g. Vukičević je od-
hajal iz predsedništva vlade ob pol 2.
popoldne in je na prošnjo novinarjev
naj jim kaj pove o razvoju dogodkov,
izjavil smeje: »Sprejel sem ostavke de-
mokratskih ministrov. — toda meni se
mudi, grem k obedu.«

Avdijske g. Vukičevića

G. Vukičević, ki je ves dopoldan pre-
bil v neprestanih konferencah z gg. Ma-
rinkovićem, Spahom Korošcem in dru-
gimi političnimi voditelji je bil ob 11.
v kratki avdijski na dvoru. O avdijski
ni dal nikake izjave.

G. Vukičević si je še tudi po ostavki
demokratskih ministrov z vsemi silami
prizadeval, da reši situacijo v svoji pri-
logi. Kakor dopoldne je tudi ves popol-
dne prebil v stalnih konferencah. Ob 5
je odšel drugič na dvor ter ob tej priliki
sporočil kralju, da so demokratski mi-
nistri podali ostavko. Ko je ob 5.30 od-
hajal iz dvora, je novinarjem, ki so ga
pričakovali z največjo napetostjo, zopet
odklonil vsako izjavo.

Vrvenje v radikalskem klubu

**Acia Stanojević in Marko Trifković zbirata pašičevce. — Pri-
pravlja se zopet nova akcija proti g. Vukičeviću. — Odpor
proti demokratom**

Beograd, 2. februarja, p. V radikal-
nem klubu v Narodni skupščini je bilo
danes ves dan izredno živahno. Radi-
kalski voditelji vseh struj in skupin so
ves dan konferirali s svojimi ožjimi pri-
staši. Veliko pozornost je vzbudil v
vseh političnih krogih nenadni prihod
znanega radikalskega prvaka g. Ace
Stanojevića, ki je imel tekem dopol-
dneva več sestankov z izrazitimi naši-
čevci, popoldne pa je več ur konferiral
z g. Markom Trifkovićem. Tudi cen-
trumaši so bili v stalnih stikih s paši-
čevci.

V političnih krogih prevladuje vtis, da se
pripravljajo radikalski nezadovoljevi zopet
enkrat na naskok na g. Vukičevića ter
da bodo poskusili izkoristiti sedanje ugod-
no situacijo, da ga zrušijo tudi v radikal-
nem klubu. V vladnih krogih so vzbudile veliko
vzmetenje vesti, da iščejo pašičevci sti-

Posvetovanja vladnih radikalov

Z dvora se je g. Vukičević takoj vrnil
v ministrsko predsedstvo, kjer so ga že
pričakovali radikali ministri in njegovi
pristaši iz radikalskega kluba. G. Vuki-
čević se je ž njimi posvetoval nad pol
ure.

Eden izmed udeležencev konference
je izjavil vašemu dopisniku, da jih je g.
Vukičević obvestil, da za noč ni pri-
čakovati nikakih novih dogodkov ter da
mora ostati položaj, kakršen je, ker mo-
ra biti jutri v Narodni skupščini izgla-
sovan davčni zakon. Ostavka demo-
kratskih ministrov po mnenju g. Vuki-
čevića ne bo izzvala vladne krize, ker
da so demokratski ministri dali garan-
cije za to, da bodo demokratski poslanci
jutri glasovali z vladno večino. Pa tudi
sicer presoja g. Vukičević položaj zelo
optimistično.

Po tej konferenci se je g. Vukičević
sestel s predsednikom Narodne skup-
ščine g. Perićem, ki je nato izjavil
novinarjem: »Križa vlade še ni otvorie-
na in mislim, da je sploh ne bo, ker ima
g. Vukičević namen, da nadaljuje delo
z Narodno skupščino. Jutri bo sprejet
davčni zakon, nato pa bomo nadaljevali
proračunsko razpravo. Delati bomo do-
tlet, dokler bomo imeli večino. G. Vu-
kičević ne namerava odstopiti prej,
predno vlada ne pade v parlamentu, da
tako prevzamejo odgovornost oni, ki
bodo to povzročili.«

Odhajajoč domov je g. Vukičević no-
vinarijem, ki so ga še vedno spraševali
kratkot izjavil: »Ostavka demokratskih
ministrov ni bila sprejeta. Vaše rado-
vednosti pa zaenkrat ne morem za-
dovoliti. Zvečer ne bo nič novega.«

Avdijske demokratskih ministrov

Takoj za g. Vukičevićem je bil spre-
jet ob 5.30 v avdijski na dvoru g. dr.
Marinković. Njegova avdijska je tra-
jala vse do 7. zvečer. Novinarjem, ki so
ga obkolili pri izhodu iz dvora, je na
množevitna vprašanja izjavil: »Jaz
za vas nisem več zanimiv. Kolikor mi
je znano, naša ostavka ni sprejeta.«

Takoj za g. Marinkovićem je bil v
avdijski g. dr. Kumanudi.

Z dvora se je vrnil g. dr. Marinković
v vladno predsedstvo, kjer je imel dalj-
ši razgovor z g. Vukičevićem, nato pa
je odšel v kabinet zunanjega ministr-
stva, kjer se je nato vršila dolgotrajna
seja demokratskih ministrov. Po tej
konferenci na kateri sta gg. dr. Marinko-
vić in dr. Kumanudi poročala o svoji
avdijski, so demokratski ministri
izjavljali novinarjem: »Ostavka ni bila,
ni ne bo sprejeta.«

Ko so jih novinarji spraševali, kako
stališče namerava zavzeti sedaj in ali
mislijo še nadalje podpirati vlado in
glasovati jutri za vladni predlog dav-
čnega zakona, je dr. Kumanudi izjavil:
»Povsem naravno da bomo to storili.
Izglašali bomo davčni zakon in pro-
račun.«

Ko so novinarji začuden spraševali,
kako naj to tolači, je dr. Kumanudi
pristavil: »V življenju je vse polno
ugank, čemu bi jih ne bilo tudi v poli-
tiki.«

Predor se je sesul

Sidney, 2. febr. (be.) Med mestoma Ade-
laide in Melbourne se je sesul predor. Ubi-
tih je bilo 6 delavcev.

Demokracija je dobila enotno vodstvo

**Sestava izvršnega odbora demokra-
tičn h skupin****Davidović je predsednik, Jovanović, Pribičević in
Radić pa podpredsedniki**

Beograd, 2. februarja, p. Danes do-
poldne je bilo v predsedništvu vlade z
ozirom na napovedano ostavko demo-
kratskih ministrov in v pričakovanju
razvoja nadaljnjih dogodkov nenavadno
živahno. Tudi v Narodni skupščini je
obstojal med šefi demokratske skupi-
ne nenavadno živahen kontakt. Dopol-
dne sta Ljuba Davidovića posetila Stje-
pan Radić in dr. Žerjav, ker je g. Davi-
dović izrazil željo, da bi se rad sestel
z zastopniki KDK. Konferenca je traja-
la celo uro. Kasneje se jim je pridružil
tudi šef zemljoradnikov g. Joca Jova-
nović.

Po konferenci sta se dr. Žerjav in
Stjepan Radić vrnila v klub KDK, ka-
mor je prišel nato tudi Svetozar Pribi-
čević. Malo kasneje so se šefi KDK,
Joca Jovanović in Ljuba Davidović se-
stali k ponovni konferenci, ki je tra-
jala zelo dolgo časa.

Kakor izve vaš dopisnik, je bil ob
tej priliki dosežen popoln sporazum ter
je bil izvoljen skupen izvrševalni odbor.
Predsednik odbora je Ljuba Davidović,
podpredsedniki Stjepan Radić, Svetozar
Pribičević in Joca Jovanović, člani

pa dr. Voja Veljković, Milan Grol, dok-
tor Žerjav, Juraj Demetrović, Pavle
Radić in dr. Predavec.

Ljuba Davidović je na vprašanje no-
vinarjev, o čem so na konferenci raz-
pravljali odgovoril: »Razgovarjali smo
se o naših stvareh.«

Svetozar Pribičević je na isto vpra-
šanje novinarjem odvrnil: »Razgovar-
jali smo se o nadaljnjem našem delu in
se sporazumeli, da formiramo izvršilni
odbor, v katerem bodo šefi vseh zdru-
ženih demokratskih skupin.«

Stjepan Radić je k izjavi g. Pribi-
čevića pristavil: »Ujedinjena demokra-
cija ima sedaj enotno vodstvo, ki ga
tvorimo gg. Davidović, Pribičević, Jo-
vanović in jaz. V to vodstvo bo vstopi-
l prejšnji ali slej tudi g. dr. Spaho.«

Izvršni odbor Demokratske unije se
popoldne ni sestel k seji kakor je bilo
prvotno dogovorjeno, ker se g. Davido-
vić še vedno čuti zelo slabega in po-
poldne sploh ni prišel v skupščino. Osnov-
nanje enotnega izvršnega odbora sma-
trajo v vrstah demokratske unije za
velik korak naprej k popolnemu uspehu
začete akcije.

Napori za podaljšanje življenja sedanjemu režimu

**Tajen dogovor med g. Vukičevićem in demokratskimi ministri.
Nesoglasja med muslimani. — Prazne grožnje z volitvami**

Beograd, 2. februarja p. Četudi se
nahaja vlada faktično že v krizi, na-
daljuje s poskusi, da bi še nekaj časa
ostala na krmilu. G. Vukičević se dela,
kot da se ga sklepi demokratskega
kluba sploh ne tičejo. Demokratski mi-
nistri so danes podali ostavke, vendar
pa izgleda, da obstoja med njimi in g.
Vukičevićem dogovor, da se te ostav-
ke ne vzamejo resno, marveč da bo
vlada poskušala, da še nadalje ostane
gospodar situacije.

G. Vukičević je uspel, da pridobi na
svojo stran g. dr. Spaha, četudi je si-
gurno, da je najmanj osem poslancev
IMO, ki ne odobravajo njegovega sta-
lišča. Za enkrat so se še pokorili ve-
čini kluba pod pritiskom gotovih infor-
macij, ki jih je podal na današnji seji
muslimanskega kluba g. dr. Spaho.

Vlada po svojih organih in eksponen-
tih stalno vzdržuje verzije, da bo de-
lala v Narodni skupščini, dokler bo
imela večino, v prvi vrsti pa, da hoče

končati zakon o izenačenju neposred-
nih davkov, ki zaradi svoje nepravil-
nosti napram prečanskim krajem zna-
či uzakonjenje nove davčne neenako-
sti.

Čim vlada ne bi imela v Narodni
skupščini večine, groze ministri, da bo
zahtevala pooblastilo in mandat za
razpust Narodne skupščine in razpis
novih volitev. Treba pa je ugotoviti,
da so vse to samo govornice in prazne
grožnje ter da vlada v svoji zmedi
sploh ni storila še nikakih sklepov niti
v eni niti v drugi smeri. Vlada hoče s
tem samo pridobiti na času, da bi se
izmazala iz težkega položaja. Niti v
vladnih krogih samih noben resen člo-
vek ne verjame, da bi zaradi obstanka
g. Vukičevića na vladi v času težkih
in izrednih prilik, v katerih je naša dr-
žava, bile mogoče volitve. Vlada sama
se predobro zaveda, da bi take volit-
ve samo znatno ojačale vrste demo-
kratske unije.

Demokratski volilci na strani g. Davidovića

**Strankine organizacije iz vse države mu čestitajo in ga zago-
tavljajo svoje zvestobe. — Prisrčni odnosi med demokratski-
mi skupinami**

Beograd, 2. februarja, p. Gosp. Davidović
je sprejel tekem današnjega dne ogromno
število brzojav, v katerih mu organizacije
demokratske stranke iz vse države čestitajo
na včerajšnjem odločnem nastopu in navdu-
šeno pozdravljajo ujedinenje demokracije.
Ti pozdravi so najboljši dokaz, da demokrat-
ski volilci odobravajo stališče gosp. Davido-
vića ter da stoji brez izjeme v njegovem ta-
boru.

Ze prej prisrčni odnosi med demokrat-
skim klubom in Kmečko - demokratsko koa-
licijo so postali po včerajšnji seji demokrat-
skega kluba še intimnejši. Svoji se je vršila
v hotelu »Slavija« prijateljska večerja, ki so
se je udeležili vsi pristaši gosp. Davidovića
iz demokratskega kluba in skoraj vsi poslan-
ci Kmečko - demokratske koalicije.

Danes sta bila oba kluba ves dan v živah-
nih stikih in poslanci so se medsebojno po-
sešali v obeh klubih in se razgovarjali o si-
tuaciji. Vsi navdušeno pozdravljajo ujedine-
nje jugoslovenske demokracije in povdarjajo,
da se jim je po včerajšnjem glasovanju v de-
mokratskem klubu odvalil od srca težak ka-
men ter vedrega čela zro v bodočnost. Na
drugi strani pa je med onimi demokratskimi
poslanci, ki so včeraj glasovali proti resolu-
ciji gosp. Davidovića, opažati veliko malo-
dušnost in danes mnogi izmed njih odločno
izjavljajo, da v nobenem slučaju ne bodo do-
pustili, da bi prišlo v demokratski stranki
do razcepa, marveč da se hočejo lojalno po-
koriti večini.

Beograd, 2. februarja, i. Iz demokratske-
ga kluba se objavlja: Tekom današnjega dne
je Ljuba Davidović sprejel čestitke skoro od
vseh organizacij demokratske stranke v dr-
žavi. Organizacije mu čestitajo k zmagi de-
mokracije in ga pozivajo, naj vztraja pri delu
za ujedinenje demokracije. Zlasti so značil-

Izključitev iz demokratske stranke

Beograd, 2. febr. i. Nocoj se je vršila se-
ja centralnega odbora demokratske stranke
za mesto Beograd. Na seji je bil znan
pristaš dr. Marinkovića, g. inž. Sokić, brat
urednika in lastnika »Pravde«, bivšega de-
mokratskega poslanca »Mare Šokića, izklju-
čen iz demokratske stranke s 33 glasovi
proti 6.

Odlikovanje in napredova- nje železniških uradnikov

Beograd, 2. febr. i. Na predlog promet-
nega ministrstva so bili odlikovani z r-
dom Belega Orla V. vrste direktor držav-
nih železnic v Sarajevu Matej Schneller,
direktor državnih železnic v Subotici dr.
Jakob Borko, z redom Sv. Save IV. vrste
načelnik direkcije v Zagrebu Rajmund Lo-
pajne, pri ljubljanski direkciji pa načelnik
splošnega oddelka dr. Aleksander Fatun,
načelnik strojne oddelka Anton Dolin-
šek, načelnik gradbenega oddelka Emil
Hoffmann, načelnik prometno-komercijal-
nega oddelka Feliks Benedek, nadalje šef
personalnega oddelka v prometnem ministr-
stvu dr. Ivan Kavčič in upravitelj pristani-
škega kapetanata na Sušaku Albin Čehogol.
Razen tega je bilo veliko število uslužben-
cev odlikovanih z redom Sv. Save V. vrste
in z zlatimi svetinjami za vzorno službo-
vanje.

Obenem je bil podpisan ukaz, o napre-
dovanju večjega števila uradnikov v pod-
ročju vseh železniških direkcij.

Muslimani ostanejo v vladi

Tudi oni pa zahtevajo koncentracijo

Dolga posvetovanja dr. Spaha z gg. Vukičevićem in Marinkovićem. — Njegova avdijenca na dvoru. — Seja muslimanskega kluba. — Zaupnica ministru dr. Spahu

Beograd, 2. februara, p. Z največjo napetostjo so pričakovali danes politični krogi sejo muslimanskega kluba. Kakor znano, je g. Davidović omejil svojo akcijo samo na demokratski klub. Zato je naravno, da je moral k včerajšnjim sklepom demokratskega kluba danes tudi muslimanski klub zavzeti svoje stališče.

G. dr. Spaho kot predstavnik muslimanov v vladi je imel danes zelo burčen dan. Že v zgodnjih jutranjih urah so se pričele konference na vse strani. Tekom popoldneva se je najprej sestal z g. dr. Marinkovićem ter imel z njim nad eno uro trajajočo konferenco. Nato se je vrnil v muslimanski klub, kjer je imel daljše posvetovanje z različnimi muslimanskimi prvaki, predvsem pa s predsednikom muslimanskega kluba gospodom dr. Hranico. Okrog 11. ure je prišel v muslimanski klub radikalni minister dr. Andrić in povabil dr. Spaho na razgovor k g. Vukičeviću. Dr. Spaho je takoj nato odšel v vladno predsedstvo, kjer ga je že čakal g. Vukičević. Po skoraj enourni konferenci je odšel nato g. dr. Spaho v avdijenco na dvor. Popoldne se je v kabinetu zunanjega ministra sestal z demokratskimi ministri.

Po vseh teh sestankih in posvetovanjih se je končno popoldne sestal muslimanski klub k svoji seji. Seja je trajala od 5. do 7. zvečer. Udeležilo se je 17 poslancev, eden pa je bil odsoten. Na seji je g. dr. Spaho obširno poročal o političnem položaju, ki je nastal po včerajšnjih sklepih demokratskega kluba ter o posledicah, ki morajo nastati v odnošjih med muslimani in demokrati v okvirju Demokratske zajednice. V zvezi s tem je dr. Spaho prečital pismo, ki mu ga je danes popoldne poslal g. dr. Marinković. Pismo se glasi:

»Dragi dr. Spaho! Danes ob 1. popoldne sem predložil min. predsedniku ostavke, ki smo jih podali gg. dr. Kumanudi, dr. Sumenović, dr. Milović, dr. Angelićević in jaz. Ker smo mi kot predstavniki Demokratske zajednice skupno stopili v vlado, smatram za dolžnost lojalnosti napram vam, da se vam tem potom oprostim, ker smo bili primorani, da napravimo ta korak brez dogovora z vami in vas tako postavimo pred izvršeno dejstvo. Upam, da boste z nami soglašali v tem, da nismo

mogli postopati drugače, ker je obstoj sedanje vladne koalicije brez naše krivde ogrožen in je o tem posebej sklepal demokratski klub. Pooblaščen sem od svojih tovarišev, da se vam tudi v njihovem imenu zahvalim za dosedanje lojalno sodelovanje pri skupnem delu z zagotovilo, da ostanejo naše prijateljske vezi tudi v bodoče neizpremenjene. Dr. Marinković.

Po prečitaniu tega pisma je dr. Spaho izjavil, da stavi tudi svoj položaj v vladni klubu na razpologo, da tako omogoči razčiščenje situacije. V klubu se je nato razvila živahna debata, vendar pa je muslimanski klub soglasno izrekel g. dr. Spahu zaupnico in odobril njegovo stališče. O seji kluba je bil izdan sledeči

KOMUNIKE:

»Poslanski klub JMO je imel danes od 5. do 7. sejo, ki se je udeležilo 17 članov. Na seji je g. dr. Spaho obvestil člane kluba o političnem položaju, ki je nastal po sprejetju znanje resolucije v demokratskem klubu in prečital pismo v katerem ga dr. Marinković obvešča o ostavki demokratskih ministrov. G. dr. Spaho je z ozirom na ta korak demokratskih ministrov stavil tudi svoj položaj v sedanji vladi kluba na razpoložnost. Klub je soglasno sklenil, da ne smatra za potrebno in ne vidi nobenega razloga za to, da pada g. dr. Spaho ostavko, ter je mnenja da se razmere pot sedanje koalicijske vlade kluba trenutnemu težkemu stanju v državi obračajo dolga na bolje, kar se zrcali zlasti v izboljšanju državne uprave in poimenanju gospodarske krize, plačanju našega zunanje-političnega položaja in v pomirjenju pred razcepjenih strasti. Posledice tega dela se opazijo zlasti v Bosni in Hercegovini, kjer se je po dolgem času medsebojne borbe pokazala na obeh straneh dobra volja za skupno delovanje v slošni dobrih narod. Jugoslovenski muslimanski klub smatra zaradi tega, da bi bilo koristno za državo ako bi se morala naložiti za sodelovanje v tem pravcu tudi druge parlamentarne skupine. Klub je soglasno izrazil popolno zaupnico ministru dr. Spahu.

Sklepi muslimanskega kluba v političnih krogih niso izzvali presenečenja. Znano je, da so muslimani vodili oportunistično politiko, ki prihaja do izraza tudi v današnjih sklepih. Zaupnica ministru g. dr. Spahu znači obenem tudi zaupnico vladi, ki pa je oslabilena s tem, da je izrazil tudi muslimanski klub zahtevo po koncentraciji.

Nov triumf Briandove mirovne politike

Briand o zunanjepolitični situaciji

Monostrska afera v francoskem senatu

Včeraj je francoski senat nadaljeval zunanjepolitično debato. — Briandov odgovor dr. Stresemannu. — Briand o koraku Male antante. — Odnosaji z Italijo se zboljšujejo. — Soglasna odobritev senata vladne politike

Pariz, 2. februara, sg. V senatu se je danes nadaljevala zunanje-politična debata. Kot prvi govornik je senator l'hopideau nastopil proti predčasni izpraznitvi ter je izjavil, da pomeni zasledba Porenja edino jamstvo za varnost Francije.

Senator De Jouvenel je opozoril Brianda na

monostrsko afero,

ter je vprašal, zakaj Francija ni takoj zahtevala od Društva narodov, naj se bavi s to zadevo. Ta dogodek pomeni precedenčni slučaj. Ako bi Društvo narodov takoj izvršilo preiskavo, bi bilo to za vse resno švarilo. Ako se pa sedaj, je dejal Jouvenel, ne bodo storili potrebni koraki, kako naj se kasneje od drugih držav zahteva, da izpolnijo svoje obveznosti? Pogoj za moralčno varnost ki je potrebna za razorožitev, je učinkujoče nadzorstvo po Društvu narodov.

Vprašanje

porenskega zasedbe

mora biti predmet razgovorov in to tembolj, ker bo hipoteka, ki jo ima Francija v zasedbi je pokrajine, ugasnila ravno l. 1935, ko bo po vojni povzročeno zmanjšanje porodov v Franciji doseglo svoj višek. Porensko vprašanje pa ima tudi svojo finančno stran. Med problemi medzaveznikiških dolgov in reparacijskih davkov se ima ustvariti zveza. Predvsem pa je potreben sklep nove tudi od Anglije in Italije s podpisane mednarodne pogodbe, ki bo zajamčila mir ne samo v Porenju, marveč v vsej Evropi. Ako bo hotela Nemčija v tej pogodbi dokazati svojo voljo do miru, bo imela Francija tem večji interes, da izprazni Porenje.

Ob veliki napetosti vseh prisotnih je nato povzel besedo

zunani minister Briand,

ki je najprej izjavil, da nima namena z oratoričnimi frazami skrivati dejstva. Sreča je, da se je med Francijo in doktor Stresemannom v sedanjem trenutku razvil dialog o mejah, ker je bila s tem dana možnost, da se razjasni nesporazumljenja, ki obstojajo med Francijo in Nemčijo. Locarnska pogodba, na katero se dr. Stresemann tolikokrat sklicuje, se ne razlikuje na noben način od pogodb, ki so bile sklenjene po vojni, to se pravi, da je bila tudi ta pogodba sklenjena v okvirju versalleske mirovne pogodbe. Ni se treba bati izgovoriti besedo »mir«, ako se faktično želi mir. Ravno nasprotno je potrebno zelo čisto izgovoriti to besedo. Ni nobena slaba metoda govoriti o miru in pri tem se more brez drugega imeti pred očmi tudi varnost.

V svojih nadaljnjih izjavah je zunani minister opozarjal na dosedanje uspehe Društva narodov

ter je poudarjal, da se je ženevski instituciji posrečilo spraviti s sveta že več težkih konfliktov. Zlasti pri zadnjem zasedanju Sveta Društva narodov je bilo več kočljivih vprašanj na dnevnem redu, kakor madžarsko-rumunski optanski konflikt, poljsko-litavska napetost in gđansko vprašanje. Vsa ta vprašanja so bila rešena ali pa vsaj omiljena. V njegovih stremljenjih za ohranitev miru sta ga takrat zelo podpirala dr. Stresemann in Litvinov.

Briand je nato govoril o Locarnu in je izjavil: Kar se tiče Locarna, obstoji tukaj

duh in beseda.

Moj kolega dr. Stresemann se hoče rajši postaviti na stran duha, mesto da bi upošteval besedo. Čeprav sem prepričan, da je dr. Stresemann popolnoma lojalen, vendar ne izgubim izpred oči interesov Nemčije. Tako je tudi pri drugih zun. ministrih. Samo v Franciji so očitno mnenja, da je francoski zastopnik vedno najneumnejši. (Splošna veselost.) Dr. Stresemann je visoka politična oseba, ki ima to lastnost, da hodi večkrat na izprehod v oljčnem vrtu Locarna in da nudi večkrat roke za to, da sprejme nekaj, ne pa da daje. Potrebno je, da si bodo v Nemčiji na jasno o tem, da moreta oba naroda priti do dobrega sporazuma le potom

medsebojnih koncesij.

V Nemčiji menijo, da smo mi že pred leti dosegli vse potrebno za svojo varnost. Vem, da nam od Rena ne preti nobena nevarnost, vendar pa je nemogoče prezreti, da bi bili, kar se tiče vojne nevarnosti, vsi deli Evrope med seboj solidarni.

Briand je nato govoril o

monostrski aferi

ter je izjavil: Nočem o tej zadevi izreči sodbo. Poznam jo samo iz listov. Mehanizem kontrole je n.v. Mogoče se da izboljšati. Hočem obklevirati proučiti to vprašanje. Ni bila stvar Francije, to zadevo spraviti pred Društvo narodov, ker so to storili že drugi bolj interesirani faktorji. Ne smemo pretvoriti vse dogodka v vojno nevarnost. Ne smemo se prenatgiti.

Briand je nato govoril o razorožitvi ter je izjavil: Dr. Stresemannu sem

dejal, da mora Nemčija, ako želi predčasno izprazniti zasedeno ozemlja, najprej

izvesti razorožitev

ter proučiti možnost pospešenega plačila reparacij. Stresemann je odgovoril: Nemčija ne bo storila ničesar, kar bi šlo preko mej mirovni pogodbe. Jaz pa pravim, da mi tudi nič takega nečemo od nje. Mi Francozi bomo Porenje v danem momentu zapustili brez vsakega obžalovanja. Izrabili bomo tudi vsako možnost, da bomo pokazali svojo voljo za zblizanje. Toda govoriti samo o razorožitvi bi pomenilo to vprašanje slabo stipulirati. Briand je nato dokazoval, da je Francija bolj kot vsaka druga država po vojni znižala svoje oboroževanje.

Končno je govoril o

odnošjih Francije do Amerike,

Rusije in Italije. Pogajanja z Zedinjenimi državami, da bi se preprečila vojna med Francijo in Ameriko, so smatrali kot nekakšno nevarnost za Društvo narodov. Toda to ne drži. Mislim, da mora ob petdeseti obletnici prve zvezne pogodbe med Francijo in Ame-

riko priti do deklaracije prijateljstva, ki bo onemogočila vsako vojno. Nova arbitražna pogodba med Ameriko in Francijo bo najbrže podpisana 6. februaria.

Kar se tiče Rusije, se Francija ne bo vmešavala v notranje politične razmere Rusije.

Glede Italije,

položaj nikakor ni vznemirljiv. Dobra volja na obeh straneh bo spravila s sveta ono malo število težav, ki obstoja med obema državama. Briand je podčrtaval zasluge bivšega francoskega poslanika v Rimu ter je dodal, da bodo kmalu razpršena zadnja nesporazumljenja med Francijo in Italijo in da bo omogočena bratovska zveza.

Briandov govor je na vseh straneh zbornice povzročil veliko odobravanje. Sprejet je bil dneveni red, ki veli, da

izreka senat vladi zaupanje

za njena stremljenja, da se ojačijo jamstva za mir in da se ohrani spoštovanje pogodb in nacionalne varnosti. Vsa zbornica je priredila Briandu viharne ovacije. Niti en glas se ni dvignil proti dnevnemu redu.

Poincaréjev finančni ekspozé

Stvarna izvajanja min. predsednika. — Francija na najboljšem potu do končne sanacije

Pariz, 2. febr. s. Z ozirom na že več tednov najavljen govor ministrskega predsednika Poincaréja o finančnem položaju Francije se je danes zbrala v zbornici velika množica poslušalcev. Tribune so bile že pred pričetkom seje popolnoma zasedene.

Poincaré je pričel svoj finančno-politični ekspozé z izjavo, da se bo držal vsake polemike proti svojim predhodnikom in da se bo izogibal vsake besede, ki bi ogrožala delo sporazuma. Glavni vzrok za finančne težave, s katerimi se je morala Francija boriti dolgo časa, je vojna in zamuda Nemčije pri reparacijskih plačilih. Ministrski predsednik je opozarjal na težaven položaj, v katerem je bila francoska Narodna banka v kritičnih juljskih dnevih l. 1926. V takratni situaciji se je od raznih strani zahtevala ratifikacija medzaveznikiških dolgov in stabilizacija franka po kateremkoli

kurzu, samo da se prepreči popoln bankrot. »Jaz pa nisem«, je nadaljeval Poincaré, »hotel prevzeti nobenih obveznosti za Francijo, katerih ne bi mogli izpolniti.«

Poincaré se je nato navedel iz onih oseb ki so l. 1926. izvajale, da je od njega pričeta sanacija neizvedljiva. Dogodki so desavirali ta prorokovanja. Se pred meseci je bilo mogoče brez težav znižati kurz funta pod 100 frankov. Poleg ravnotežja v proračunu in sistematične amortizacije dolgov se more vzpostaviti kredit Francije doma in v inozemstvu. Poincaré je nato navajal vse reforme, ki jih je pričel, da se omilijo davčna bremena. Uradniki, upokojenci in vojni pobablenci so dobili obljubljeno izboljšanje svojih plač.

Komunisti so Poincaréjev govor večkrat prekinjali ter so končno zahtevali, naj se seja prekine, na kar je Poincaré pristal.

Anglija proti intervenciji velesil

V Londonu bi bili pripravljeni za intervencijo samo tedaj ako bi imeli dokaze o sistematičnem oboroževanju Madžarske

London, 2. februaria d. »Times« se bavi v uvodnem članku z monostrsko afero ter pozdravlja delstvo, da se je odpravila vojaška kontrolna komisija v Avstriji. To je znak vedno večjega zaupanja, ki kaže, da se bodo izvrševale v mirovni pogodbi določene obveznosti. Zadnji dogodek na madžarsko-avstrijski meji pa dokazuje, da je potrebno nadzorstvo bivših sovražnih držav glede njihove vojaške aktivnosti.

Ako se bo v Zenevi načelo vprašanje monostrske afeje, najbrže ne bo prišlo do dolgih debat. Šele, ako bi bili podani do-

kazi, da skuša Madžarska sistematično kršiti določbe mirovne pogodbe glede oboroževanja, bi bila dolžnost velesil intervenirati ter zahtevati od Društva narodov, naj odpošlje proučevalno komisijo.

Zadnji incident na avstrijsko-madžarski meji pa ni tako važen, da bi bila potrebna intervencija velesil. Ni verjetno, da bi Anglija sodelovala pri intervenciji. Društvo narodov bo sicer vzelo na znanje spomenico Male antante, vendar pa je zelo malo verjetno, da bi pristalo na preiškovalno komisijo, ki bi napravila samo hudo kri ter bi dala povod za kontroverze.

Turčija za balkanski Locarno

Turčija baje sondira teren v Beogradu in Sofiji. — Balkanski Locarno obramba pred Italijo

Berlin, 2. februaria, s. »Vorwärts« poroča: Diplomatski zastopniki Turčije v Sofiji in Beogradu so dobili od svoje vlade nalog, naj sondirajo, ali sta Jugoslavija in Bolgarija pripravljene skleniti balkanski Locarno, ter da dalje objavijo pripravljenost Turčije za posredovanje, da se skliče tozadevna konfe-

renca. Sporazum, ki se je dosegel med Bolgarijo in Turčijo o raznih še norešenih vprašanjih, bi tvoril po mnenju turških državnikov podlago za balkanski varnostni pakt, od katerega pričakuje Turčija, da bo najboljši sredstvo za obrambo nevarnosti, ki ji pretijo od Italije.

Mala antanta solidarna

Bukarešta, 2. februaria, g. Zunanje ministstvo objavlja nocoj komuniké, v katerem opozarja, da vesti o kakem nesporazumu med državami Male antante ne odgovarjajo dejstvom. Izročitev treh not v Zenevi, ki se je izvršila včeraj, dokazuje, da vlada med državami Male antante popoln sporazum. V tem komunikéju se ugotavlja, da so pogajanja, ki so se tozadevno vodila med Prago, Beogradom in Bukarešto, pokazala popolno solidarnost vseh treh držav. Zakasnitev izročitve not, ki se je od raznih strani izrabila za razširjenje tendencioznih vesti, je nastala na ta način, da se je moralo najprej zbrati dokazilno gradivo, ki je bilo potrebno za sestavo spomenice. Komuniké opozarja dalje na dejstvo, da sta Titulescu v Rimu in dr. Boneš v Pragi ob istem času demantirala vesti o nesporazumu med državami Male antante.

Anglija zahteva od sovjetov dostojno obnašanje

London, 2. febr. d. Lord Birkenhead je v svojem govoru o angleško-ruskih odnošjih, izjavil, da niti radikali niti delavska stranka zaradi prihodnjih parlamentarnih volitev ne bo upala izjaviti, da bi, ako bi prevzela vlado, vzpostavila diplomatske odnose med Anglijo in Rusijo. Šele ko se bodo Rusi naučili dostojnega obnašanja, bo Anglija pripravljena govoriti o vzpostavitvi diplomatskih odnošajev.

Smrt grškega diplomata

London, 2. febr. (be.) Bivši grški poslanik v Rimu, Metaxas je umrl.

Porenska debata

v nemškem parlamentu

Berlin, 2. februaria, (be.) Danes je končal državni zbor v drugem čitanju razpravo o proračunu za zasedeno ozemlje. S tem vprašanjem so se bavili vsi govorniki, ki so soglasno poudarjali nemogočnost nadaljnje zasedbe porenskega ozemlja, ki se nikakor ne strinja z duhom locarnske pogodbe in z voljo do sporazuma nemškega naroda. V zastopstvu obolelega držav. kancelarja v svojstvu ministra za zasedeno ozemlje je državni tajnik Schmidt poudarjal, da je zmanjšanje posadke v Porenju imelo za posledico le izpraznitev 136 stanovanj, namr 8000, katere so rekvirirale zasedbene oblasti. Pred francosko vojaško justico pride še vedno vsako leto 1500 nemških državljanov. Zadnje leto so vojaška sodišča razpravljala o 2000 slučajih vojaštva, ki je povzročilo številne izgode.

Titulescu v Parizu

Pariz, 2. febr. s. Rumunski zunanji minister Titulescu je danes ob 2.30 popoldne došel iz Rima senkaj. Na kolodvoru so ga pozdravili zastopniki zunanjeja ministristva in rumunskega poslanstva ter člani rumunske kolonije.

Rim, 2. febr. s. Pred svojim odhodom iz Rima je Titulescu imel razgovor z rumunskimi ministri, v katerem je poudarjal, da je Rumunija Italiji zvesto udana. O uspehih, ki jih je dosegel z Mussolinijem, je izjavil: Ako kdo pride v Rim in govori z Mussolinijem s čustvom in odkritostjo, ni nobene vprašanja, pa naj bi bilo še tako težavno, ki se ne bi rešilo.

Kaj počenja policija g. Vukičevića

Neutemeljena aretacija in izgon ruske begunke, tajnice SDS. Znanega nacionalista Jevdjevića je policija obsodila na 30 dni zapora

Beograd, 2. februaria, p. Beogradska policija je preko noči brez vsakega razloga aretirala tajnico glavnega sekretarijata SDS, rusko emigrantko go. Ranišo Cernjasko. Bila je že tri leta zaposlena v glavnem tajništvu SDS, prej pa je bila uradnica v prosvetnem ministru. Ko je vodstvo kluba KDK izvedelo za to aretacijo in še razne druge persekucije, ki jih je zagrešil režim, je popoldne posebna deputacija poselila notranjega ministra in vložila pri njem najodločnejši protest. Deputacija, ki so jo tvorili gg. dr. Kramer, dr. Preka, Čajkovic, Vilder in Kosanović, je pri notranjem ministru protestirala proti temu nečlovečnemu postopanju beogradske policije in zlasti proti temu, da policija aretirani tajnici ni dovolila nobenih pravnih lekovi in ji zabranila vsak stik s poslanci.

Najbolj karakteristično za postopanje policije je da je dejstvo, da je bila aretirana tajnica gospe Cernjavske takoj izgnana iz države in odposlana preko meje. Četudi ima v Vurberku pri Mariboru na smrt bolnega moža, za katerega mora skrbeti.

Policija je dalje vrgla v zloglasno glavnico znanega novinarja in nacionalnega delavca Jevdjevića, češ, da je on kriv, da je prišlo na vladnem protestnem shodu minulo nedeljo v Beogradu do pretepa. Da bi preprečili njegov odpust iz preiskovalnega zapora, so ga kratkoma obsodili na 30 dni policijskega zapora. Kmečko demokratska koalicija bo podvela energične korake, ker smatra to postopanje beogradske policije za izrazito partizanske represalije režima proti koaliciji.

Likvidacija oddelka ministrstva pravde v Zagrebu

Beograd, 2. febr. i. Ker se oddelke ministristva pravde v Zagrebu ukine in prenese njegove funkcije z 31. marcem t. l. prične 5. t. m. likvidacija tega oddelka. Vsi posli, ki jih je doslej vodil ta oddelke, se prenesejo na predstvo banskega stola v Zagrebu, razen onih, ki preidejo v kompetenco ministristva pravde.

Dr. Kamniker umri

Gradec, 2. februaria, s. Zupan Radgone, medicinski svetnik dr. Franc Kamniker, je danes ob 1.30 popoldne umrl v dež. bolnici, in sicer na posledicah čvora v dihalnih organih.

Dr. Franc Kamniker je bil rojen v Radgoni 16. junija 1870. kot sin trgovca. Ljudsko, srednje in visoko šolo je obiskoval v Gradcu. Promoviral je l. 1895. Potem je bil nastavljen na kliniki v Gradcu in na Dunaju, ter je l. 1897 otvoril zdravniško prakso v Radgoni. L. 1898. je postal prvi marji kirurški oddelka tamošnje bolnice. V vojni je kot polkovni zdravnik vodil bolnice Rdečega kriza v Radgoni. Leta 1918. je postal medicinski svetnik. Že v zgodnji mladosti se je pričel politično udeleževati. L. 1912. je postal radgonski podzupan ter je zavzemal mnogo funkcij v raznih javnih korporacijah. Ko so Jugoslovenci zasedli Radgono, so ga odveljali kot talca v Maribor, toda je bil kmalu zopet izpuščen na svobodo. Pri mirovni pogajanjih v Mariboru je bil dr. Kamniker zastopnik Radgone. Avstrijska vlada ga je nato odposlala kot eksperta za južno Slavonsko v Saint Germain, kjer je izdelal znano spomenico o Stajerski, ki je bila izročena mirovni konferenci in v kateri se zahteva plebiscit za Maribor. apasko kotlino in desni breg Mure. Vrhovni svet je bil že spredel njegove predloge, vendar pa se je Jugoslaviji tik pred izročitvijo mirovne pogodbe uspelo s pomočjo Tardieua ovreči ta sklep ter preprečiti plebiscit, tako da je Avstrija dobila samo Radgono in Spilje. L. 1920 se je dr. Kamniker vrnil v svoje rojstno mesto ter je postal njegov častni zupan. Pri volitvah v parlament l. 1920 je bil nosilec velenemske liste, ni pa bil izvoljen.

Pogrebne svečanosti za maršalom Haigom

London, 2. febr. (lo.) Smrti ostanki Earla Haiga bodo pokopani v družinski grobnici v dreyburški opatiji na Skotskem. Ta opatija je v bližini hiše Bemerside, kjer je umrl maršal prebival zadnje čase. Družinska grobnica Haiga je v bližini groba znamenitega angleškega pisatelja Walterja Scotta. Po zadušnici, ki se bo vršila jutri v westminsterski katedrali, bo prepeljana krsta v Edinburgh. Pri prihodu okoli polnoči v glavno mesto Skotske bo sprejel krsto general sir William Peiton in njegov štab. Člani angleške legije bodo prenesli krsto na topovski podstavci. Spreved bo korakal skozi mesto do katedrale Saint Giles, kjer bo ostala krsta do ponedeljka, ko bo prepeljana v dreyburško opatijo.

Prve vesti o ekspediciji Sven Hedina

Berlin, 2. februaria, d. Kakor poročajo iz Stockholma, so sedaj dospеле prve vesti o ekspediciji Sven Hedina. Te vesti sicer niso prišle od Sven Hedina samega, pač pa od onoga dela njegove ekspedicije, ki se je novembra meseca razdelila v tri karavane, ki je vsaka hotela po raznih potih priti v pokrajino Sinkiang. Glavna karavana s Sven Hedinom na čelu, ki obstoji iz dveh švedov, pet Nemcev in dveh kitajskih slug, dosedaj iz nepoznatih vzrokov ni dospela na cilj. Iz došlele brzojavke pa izhaja, da je 250 km vzhodno od Hamta.

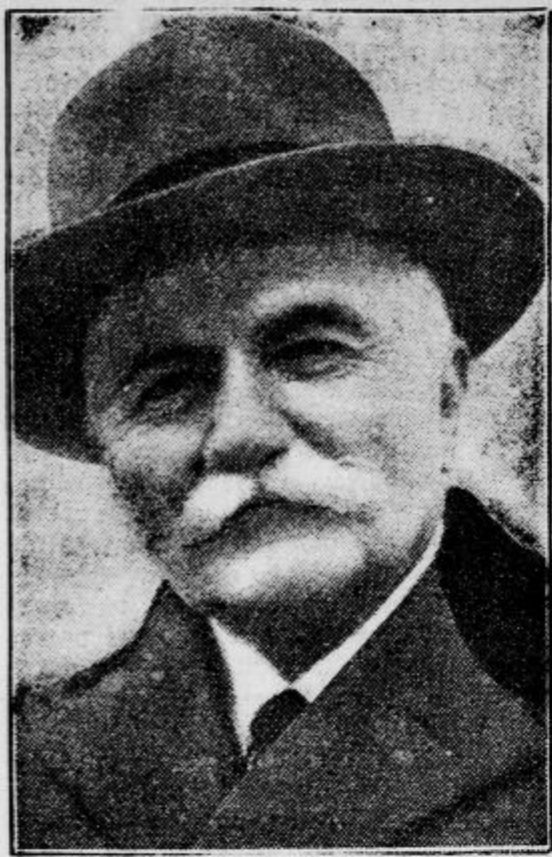
Papež odobril sporazum s Prago

Rim, 2. febr. h. Državni tajnik kardinal Gasparri je poslal znanjonomu ministru dr. Benešu pismo, v katerem mu sporoča, da je papež odobril med Češko-slovaško in Vatikanom sklenjeni modus vivendi.

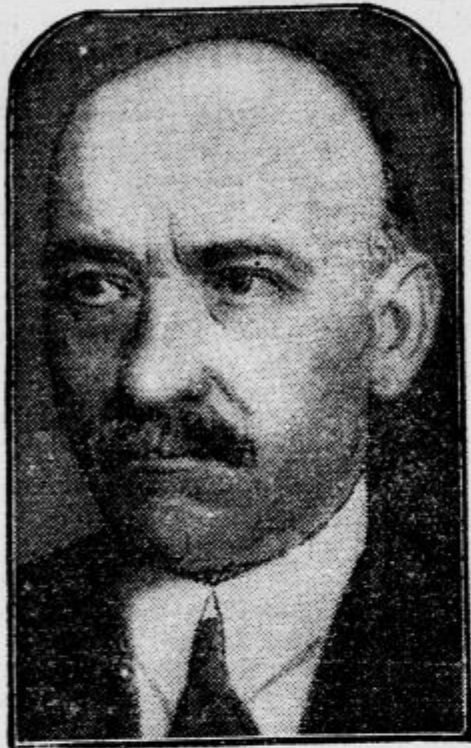
Krimska pristanišča zaprta z minami

London, 2. febr. d. »Daily News« poroča iz Carigrada, da je angleški poslanik obvestil mornariške oblasti, da so važnejša pristanišča Krims zaprta z minami.

Naši kraji in ljudje

Ljuba Davidović

Dr. Voja Marinković

Svarilo našim dekletom namenjenim v službo izven ožje domovine.

Mnoga slovenska dekleta se nahajajo v raznih službah širom Jugoslavije. Zadnje čase so začela zahajati tudi v Južno Srbijo, dasi jim tamšnje prilike niso popolnoma tje znane in se večinoma zanašajo samo na obljube in zagotavljanja raznih posredovalcev. V svarilo vsem slovenskim dekletom, namenjenim v nepoznane kraje, smo prejeli naslednje pismo od rojaka, ki biva v Veleusu v Južni Srbiji:

Slovenske revnice prihajajo v Makedonijo, prepričane, da bodo tu še vedno služile zlate turške lire. Čim pa nastopijo službo, je jok in stok. Vsaka bi se takoj rada vrnila nazaj domov, a kje bo vzela denar za železnico. Tukaj je sedaj v službi 11 deklet iz Ljutomerja in okolice. Prišle so semkaj tekom minulega leta. Vse mi pripovedujejo, kako mastna služba jim je bila obetana: da bodo prejemale 500 do 600 Din mesečno in da bodo uživale dobro hrano in dober zrak. Prišle so, a že po prvem mesecu so dobile plače komaj borth 150 do 200 Din. Protestirajo, a gospodinjice jih zavračajo: »Ako ti ni všeč, pa pojdi, odkoder si prišla.« Gospodinjice, večinoma uradniške soproge, ki tak ne morejo dati visokih mesečnih plač, dobro vedo, da revnice ne morejo nikamor, ker nimajo denarja, saj stane vožnja nad 500 Din.

Naslednji dogodek, ki se je zgodil 20. januarja v Veleusu, dovolj tragično ilustrira, kako bridka razočaranja doživljajo naša dekleta. Služkinja Marija Lubša, doma iz okolice Ljutomerja, je prišla semkaj v službo, ker ji je bilo obljubljeno, da bo prejemale mesečno 500 Din poleg hrane in stanovanja. Pridno je delala, a ob koncu meseca je dobila samo 200 Din. Vrh tega je bila hrana zanjo neužitna. Dne 20. januarja zvečer se je Marija z gospo sporekla za-

radi plače in hrane in je končno v razburjenju popadla samokres in si pognala kroglo v prsi. K sreči je krogla zgrešila svoj cilj in je predrla nad srem. Ranjenko so odpeljali v skopljansko bolnico in zaenkrat ne vemo, ali je še pri življenju.

Tako! Naprosile so me naše Slovenke, da jim izpovem željo in potom »Jutra«, obvestim slovenska dekleta, da naj se poprele dobro informirajo, preden krenejo z doma v daljno Južno Srbijo.

Valentin Urbančič †

Včeraj je podlegel težki zavratni bolezni v Ljubljani splošno znani in spoštovani g. Valentin Urbančič, kovaški mojster in hšni posestnik. Z njim izginja iz vrst našega naprednega obrtnišva markantna osebnost in se nastala vrzel ne bo dala tako lahko izpolniti.

Pokojnik je bil rojen 14. februarja 1869. na Brezovici pri Ljubljani. Kot deček se je izučil kovaškega obrta in je deloval v našem mestu 35 let kot samostojen kovaški mojster. Udeleževal se je zlasti v mlajših letih tedanje hude politične borbe z Nemci, kasneje pa kot mož naprednega mišljenja s klerikali. Tudi obrtniškega stanovskemu gibanju je posvetil svoje moči ter je preko 20 let načeloval »Zadrugi kovaških obratov«. Kljub živahnemu političnemu in stanovskemu delovanju si je z umnim gospodarstvom in marljivim delom pridobil lepo premoženje in ugledno pozicijo med svojimi tovariši. Bil je član mnogih narodnih društev, ki jim je bil vedno podpornik in prijatelj. Vrelega moža bodo vsi, ki so ga poznali, ohranili v najlepšem spominu. Žalujejo rodni naši iskreno so žalje.

Večkratni požigalec pod ključem

Središče ob Dravi, 1. februarja
Pred dobrimi tremi leti se je v razdobju dveh tednov pokazal rdeči petelin na stanovaljskih in gospodarskih poskopijskih posestnikih J. Rozmana in A. Škrinjarija na Humu. Kljub temu, da so domači s pomočjo gasilcev požar lokalizirali, je vendarle napravil okoli 30.000 Din škode. Neresno je posebno občutil J. Rozman, ker so mu ognjeni zublji občutno poškodovali skoraj popolnoma novo poslopje. Orožniki so šli takoj z vso vnašo na delo, da izsledijo zločinca, ki je podtaknil ogenj. Vendar je bil ves njihov trud dolgo zaman.

Vrli naši orožniki pa navzlic prvemu uspehu niso popustili, temveč so imeli vse osumljence v avdijenci. Te dni se jim je končno nabralo toliko obtežilnega materiala, da so mogli aretirati nekega Matevža Žibrata. Odvedli so ga v sodne zapore v Ormož, kjer bo počakal na prvo porotno obravnavo. Ljudstvo v okolici se je po aretaciji Žibrata, ki ga smatrajo za nevarnega človeka globoko oddahnilo. O aretirancu krožijo najrazličnejše govorice.

Deček se zastupil z alkoholom

Zemun, 1. februarja
V Zemunu se je pripetila včeraj iz otroške nevednosti in lahkomišelnosti huda nesreča. Katere žrtev je postal komaj 9letni Stevan Jakšimović. V času, ko ni bilo nikogar starejših doma, je brskal dečko po stanovanju, našel steklenico žganja in napravil najprej par požirkov, nato pa začel pit kakor odrasel človek. Hotel je pokusiti to pijačo, saj je videl, da so pili žganje vsi, ki so v zadnjih dneh obiskali njegovega očeta.

Ko je izpraznil prvo steklenico, v kateri sicer ni bilo mnogo žganja, je načel drugo polno in krepko vkekl iz nje. Medtem je obiskal dečka eden njegovih tovarišev in začuden pogledal Stevana, ko je videl, kako junaško srka žgočo pijačo. Na tovarišev vprašanje, kaj dela, je Stevan moško odgovoril: »Pijem kakor vsak mož!«

Kmalu so se začele Stevanu opletati noge in medtem, ko se je napram svojemu tovarišu postavil, kakšen junak je in da mu pijača ne pride do živega, je Stevan nenadoma prebledel ter se onesveščen zgrudil na tla.

Ko je tovariš videl Stevana negibnega na tleh, je stekel na ulico in obvestil o nesreči Stevanove starše, ki so dali dečka tak-

oj prenesti v bolnico, kjer so mu izprali želodec. Dečko se je sicer za trenutek malo osvestil, toda pomoč je bila že prepozna. Dobil je hude krče in je včeraj v hudih bolečinah izdihnil.

Štiri nedolžne žrtve besnega zaročenca

V Skoplju bo v kratkem justificiran štirkratni morilec, orožnik Blagoje Stanković.

Početkom decembra 1926. se je dogodila v Skoplju strašna krvava drama, ki je zahtevala življenje dveh nedolžnih mož in dveh žensk. Razjarjeni ubijalec je s puško in bajonetom brezobzirno usmrčeval svoje žrtve. Bil je to Blagoje Stanković, orožnik iz Skoplja, ki se je v noči med 4. in 5. decembrom 1926. okrog 10. zvečer vračal z železniške postaje, kamor je spremljal vdo vo Božano Nikoličevu, ki mu naj bi postala tača, ker se je Blagoje zaročil z nje no hčerko Dano. Ko se je tako vračal mimo Daninega doma, je naenkrat zastal ves presenečen. Pred vrati je ugledal kantinerja Miloša Todorovića in lastnika hiše Borivoja Stankovića. Takoj je domneval, da sta oba bila pri njegovi zaročenki Dani,

Delovanje in načrti našega Aerokluba

Na občnem zboru Aerokluba, ki se je vršil v torek zvečer v Kazini, je tajnik dr. Rapč podal naslednjo kratko, a izčrpano sliko o delu, ciljih in načrtih tega velevažnega pokreta:

Oblastni odbor Aerokluba je imel 17 rednih odborovih sej, ki so se jih člani odbora po svojih močeh kar najveštnje udeleževali. Takol spočetka smo na sejah razpravljali o delu kluba in določili, da se širom Slovenije vrše predavanja o aviatiki s sklopičnimi slikami in filmi, da na ta način zainteresiramo najširšo javnost za naš pokret. Priredili smo 14 predavanj na najrazličnejših krajih, katerim je prisostvovalo skupno 3065 ljudi. Vsa ta predavanja sem izvršil sam. Akcija je pomagala za pridobitev članstva tako, da smo tekom leta uspeli dvigniti članstvo od 32 na 1006 članov in članic. V zvezi s to akcijo smo širili tudi naš strokovni tisk »Naša Krila« in pridobili 52 naročnikov.

Poleg čistega organizatorskega dela smo se posvetili tudi težnjam za praktičnim udelež-

da sta ji branila možitev in da je Borivoj Stanković bržčas sam zaprosil za njeno roko.

Blagoje je pohitel v kasarno, nabasal puško in se podal v hišo Miloša Todorovića. Brez zle slutnje je Miloš Todorović odprl Blagoju vrata in ga spustil v kantino. Blagoje je takoj pomeril nanj s puško in ga pogodil v srce. Nato se je ubijalec podal v sobo Miloševih hčerk Cvetu in jo z bajonetom ranil na več mestih. Cvetu je na dobljenih ranah kmalu izdihnila.

V diru je besni Blagoje pobegnil iz hiše Miloša Todorovića in se podal na dom svoje zaročenke Dane. Na dvorišču je videl, da je lastnik hiše Boris Stanković pravkar stopil iz njenega stanovanja. Blagoje je pomeril nanj in ga ustrelil na mestu. Nato je stopil v sobo svoje zaročenke. Dana je jokala ob postelji. Brez besede je Blagoje stopil k njej in ji porinil bajonet v grudi enkrat, dvakrat in še tretjič. Ko je opravil svoje krvništvo, je ob odhodu iz Daninega stanovanja ustrelil s samokresom še osemkrat v zrak, nato pa odvrgl puško in samokres ter se vrnil v vojašnico, kjer je tovarišem izpovedal vse, kar je storil.

Še tisto noč je bil aretirani in lani ga je vojaško sodišče obsodilo na smrt Kasacijsko sodišče v Beogradu je predvčerajšnjim potrdilo smrtno obsodbo in bo Blagoje, Stanković v kratkem ustreljen.

stovanjem, za kar so bile pripravljene naslednje sekcije: tečaj za gradnjo samostojno leteljih modelov, tečaj za letenje brez motorja, tečaj za motorznanstvo in sekcija za ureditev ljubljanskega aerodroma.

Kakor smo se pa trudili, nam je zaenkrat uspelo izvršiti predpriprave za tečaj za gradnjo modelov, ki se bo definitivno vršil pod vodstvom ing. Bloudeka in ing. Gulčiča v februarju.

Centrali v Beogradu smo stavili predloge naših najodličnejših strokovnjakov - odborikov, tako n. pr. univ. prof. dr. R. Zupančiča, ki je izdelal načrt za ustanovitev preizkuševališča za visoko frekvenco, ki prihaja posebno v poštev za zaupno obdelovanje med posameznimi enicami brez vsakršne možnosti kontrole. Jasno, da je taka institucija posebno velike važnosti za armado zato je bil predlog odstopljen volnemu ministru. odkoder pa doslej še ni došlo nikakršnega rešenja.

Da se ustvari možnost za nemoten zračni promet tudi v našem okolišču, je g. univ. prof. dr. Artur Gavazzi ugotavljal potrebo

Avijon »Ljubljana« nad Sentja-kobskim trgom v Ljubljani

Slika je posneta z drugega letala.

Svetovna vojna

Filmska epopeja težkih dni 1914. — 1918. Posneta na vseh bojiščih. Z našim junaškim kraljem in z vsemi takratnimi diplomati, dr. Trumbić na Krfu.

Pride! »KINO DVOR« Pride!

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Petek, 3.: »Boljši gospod« A. Sobota, 4.: »Danes bomo tihi«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Nedelja, 5.: ob 15.: »Pepelka«. Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: »Kandidat«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera.

Petek, 3.: Zaprti. Sobota, 4.: »Baletni večer«. D.

»Danes bomo tihi«. To izbrano Nestroyeva štiridejansko veseligo uprizori ljubljanska drama v soboto, 4. t. m. ob osmih zvečer kot ljudsko predstavo. Vsem onim, ki žele praric prave zabave, priporočamo poset. Da nastopi gosp. Rogoz s svojim učinkovitim kupletom, je samoočebni umevno. Cene znižane.

Görnerjeva »Pepelka« v ljubljanski drami. Včeraj je dala naša drama v režiji gosp. prof. O. Sesta in v prvovrstni zasedbi Görnerjevo pravljico »Pepelka« ali stekleni čevljiček. Gledališče se je napolnilo do zadnjega kotička, tako da je vršelo v njem kakor v čebelnem panju. Stotine mladih glav je strmelo na oder, kjer se je razvijala ganljiva in vendar pravilno zabavna drama lepe Pepelke. Režiser je preskrbel smiselno in otroški fantaziji prikladno scenerijo ter je s ko-

stumi, z godbo in z drugim pravilnim rekvizitom pričaral mladini bajno deželo škrafov in čarovnic, razkošja in lepote z njenim trdim kontrastom in hiši barona Montecoculorum. Važnejše vloge so igrali gđ. Vida Juvanova (Pepelka), ga. Juvanova (Sibila), ga. Šaričeva (prinč), gđ. Debeljakova (Serafina), gđ. Mira Danilova (Kunigunda), gđ. Rakarjeva (Valpurga) in g. Danilo (kralj), Rogoz (baron), Lipah (žolna) in Plut (minister). Predstava je na dostojni višini in bo brez dvoma privabila malčke večkrat v gledališče.

Prva repriza baletnega večera v ljubljanski operi, ki je pri premijeri tako sijajno uspel, se vrši v soboto dne 4. t. m. Repriza se vrši za abonente reda D.

Bayreuth, 1928. Letos med 19. julijem in 19. avgustom se bodo vršile običajne Wagnerjeve svečanosti v Bayreuthu. V načrtu so: tri uprizoritve celotnega »Prestana Nibelungov«, pet predstav »Tristana« in pet predstav »Parsifala«. Opere bodo dirigirali: dr. K. Muck, Siegfried Wagner, Fr. v. Hoesslin in K. Elmendorff. Peli bodo nemški in švedski pevci. Kult Wagnerja se je namreč v zadnjih letih prenesel na Švedsko.

Češka monografija o Březini. Češki kritik Anton Veselý pripravila študijo o pesniku Otokarju Březini. Razprava izide še letos v posebni knjigi.

Nova drama Miroslava Krleža. Miroslav Krleža je napisal novo dvodejansko »V agoni« ter jo ponudil upravi zagrebškega gledališča, ki je stvar sprejela v repertoar in obljubila, da bo dramo uprizorila še to sezono.

Ivo Tijardović, splitski kompozist in slikar, je napisal novo opero z naslovom »Konec vile Ridulini«. Delo produktivnega kompozista lahke stroke se bo še ta mesec izvajalo v Splitu.

Srbski mecen in pevsko društvo. Akademsko pevsko društvo »Obilič« v Beogradu je prejelo velik dar. Gosp. Luka Celović je izročil društveni upravi za 100.000 Din obveznice Vojne škode ter odredil, da se ima s tem kapitalom osnovati poseben fond, katerega bo upravljala beograjska univerza, koristi pa bo uživala »Obiličeva« pevaska organizacija.

Tenorist Piccaver v Zagrebu. Za sredo februarja je v Zagrebu napovedan koncert komornege pevca, člana dunajske Državne opere. Alfreda Piccaverja.

Janko Lavrin med sodobnimi angleškimi klasi. Na Angleškem je izšla v znani seriji King's Way Classics, kjer se izdajajo samo najboljši sodobni eseji in romani, knjiga našega učnega rojaka Janka Lavrina »Ihsen and his Creation«. To je že drugo izdanje Lavrinovega dela v angleščini. Prva izdaja je izšla leta 1927. Nedavno je tudi izšel v ceni izdaj angleški Lavrinov preizled novejših ruske literature.

Dve francoski igralski skupini v Zagrebu. Meseca marca se nadejajo v Zagrebu gostovanja pariške Komične opere in Studia dramskega gledališča na Champs Elysees.

»Sadko« v praškem Narodnem divadlu. V praškem Narodnem divadlu so imeli v torek dne 31. januarja premijero Rimski-Korzakove opere »Sadko«, v kateri posnema orkester večkrat ruske gusle (po receptu Glinke harfo in klavir).

Slavni španski čelist Gaspar Cassado, eden najveljavnejših svetovnih čelistov, koncertira v Ljubljani v četrtek 9. februarja v dvorani Filharmonične družbe. Na klavirju ga spremlja pianistka Julija Mendelssohn-Bordigiani. Predprodaja vstopnic od četrtega dalje v Matični knjigarni.

Zdržištev splitskega in sarajevskega gledališča. Prosvetno ministstvo je izdalo odlok, da se morata združiti splitsko in sarajevsko gledališče v eno telo. To bi pomenilo, da bi imela oba zavoda skupen ansambel, ki bi gostoval zdaj tu, zdaj tam. Splitski magistrat se je nameri uprli s posebnim dopisom, v katerem zahteva za Split vsaj toliko obzirnost, kakor jo ima ministstvo napram Skoplju, ki ima lasten in samostojen gledališki zavod.

Nova skladba B. Štola. Zagrebški skladatelj dr. Božidar Štola, komponist oratorija »Sv. Ciril in Metod«, je napisal novo skladbo. Koncert za komorni orkester in dve flauti. Komorni orkester je sestavljen iz dveh klarinetov, basklarinetov, štirih

Danes ob 5. 7. 8 in 10.

Film milijonov francoskih bank!

Napoleon Bonaparte

Telefon 2730 Kino »DVOR«

ustanovitve meteorološke stanice, kar je bilo istotako s primernim priporočilom dostavljeno centrali, a akcija ni bila do konca zaključena, ker je medtem g. dr. Gavazzi, ki bi imel biti vodja tega instituta, odšel iz Ljubljane.

Vsakodnevne izkušnje so pokazale, da nam primanjkuje v aeronavtični stroki dobrih domačih strokovnjakov, zato smo skušali najti rešitev tega problema na ta način, da smo se obrnili na inozemske zavode, kjer se vzgajajo predelavalci in mojstri za aeronavtično stroko ter smo skušali uče načrte prilagoditi že obstoječemu našemu zavodu — Srednji tehnični šoli v Ljubljani. Tudi s tem delom nismo še došli do kraja in je naloga novega odbora, da material zbere in uredi.

Za izpopolnjevanje absolviranih inženjerjev v letalski stroki v inozemstvu treba najti primernih podpor. Centralo smo za stvar zainteresirali, posebno, ker se slične podpore izdajajo že za študente - tehnike v inozemstvu, dočim se absolvirani inženjerji, ki bi potrebovali samo kratko izpopolnjevalno dobo, dosedaj še niso upoštevali.

Ustanovitev Društva za vazdušni saobračaj smo spremljali z veliko pažnjo in skušali zbrati čimveč akcij, kar nam pa je nerodna reklama iz centrale otežkočila. Uverjeni, da bo proga čimprej podaljšana tudi do Ljubljane, prosimo, da se javnost za akcije v drugem kolu, ki so razpisane, zanimala in čim agilneje sega po njih.

Inozemstvo se zanimala za Ljubljano kot važno internacionalno križišče zračnih zvez. Tozadevno smo dobili dopise z Dunaja, katere smo pa radi nekompetence odstopili centrali. Posebno se inozemstvo zanimala za linije Dunaj — Gradec — Maribor — Ljubljana — Trst — Benetke in Gradec — Celovec — Ljubljana — Zagreb — Bukarešta. Naravno, da je zadeva neizvršljiva, dokler ne uredimo pri Ljubljani aerodroma, ki bo ustrezal mednarodnim predpisom.

Obrabamo se na mestno občino Ljubljansko ter na oblastno skupščino, da vprašajo ureditve ljubljanskega aerodroma posvetila kot enemu najvažnejših gospodarskih problemov vso svojo pažnjo. Od te ureditve je namreč odvisen tujski promet v Ljubljani in razširjenje trgovskih zvez.

Kot kromu vsega prizadevanja je smatrati nabavo avijona »Ljubljana«, ki je neke prvi slovenski, temveč sploh prvi civilni avijon v Jugoslaviji. Aparat se je v praksi prav dobro izkazal in bo gotovo, čim se vreme nekoliko ustali, postal najlažje propagandno sredstvo za aviatično gibanje pri nas v Sloveniji.

V preteklem letu se je vršil članski seštanek, na katerem sta predavala ing. St. Bloudek o razvoju letalstva in dr. Stane Rape o zračnem prometu. Načelo se je vprašanje ureditve klubske čitalnice, ker žal radi pomanjkanja prostorov nismo še uspeli s pridobitvijo lastnega klubskega lokala. Upamo, da nam bo v bodoče dvakrat tedensko na razpolago soba Udruženja inženjerjev v večernih urah, kjer bodo naši člani imeli najrazličnejše aviatične revije na upogled.

Tajništvo je imelo v minulem letu 1767 dopisov, od teh jih je prejelo 310, odposlalo pa 1457.

Ko zaključujem to poročilo, naj mi bo dovoljeno na kratko se zahvaliti še gosp. velikemu županu, oblastnemu predsedniku, komisarju mesta Ljubljane direktorju drž. železnice za izkazano naklonjenost ob priliki letalskega mitinga. Posebna naša zahvala pa velja komandantu vazduhoplovstva g. generalu Staniloviću in njegovim hramim letalcem. Težnje novega odbora, ki bo danes voljen, morajo stremeti za ureditvijo ljubljanskega letališča, za podaljšanje zračne proge Zagreb — Ljubljana, za ustanovitev pilotske šole v Ljubljani ter za izvršitev velike civilne propagandne prireditve v tekočem letu. Naj živi naša mlada avijatika, naj žive njeni propagatorji in podporniki!

govin in devetih godalnih instrumentov. Koncert ima tri stavke. Produkcijo bo dirigiral kapelnik Smodek.

»Dobri vojak Šveik« v Düsseldorfu. Nemci so napravili iz Haškovega »Šveika« uspelo dramatisacijo, ki pride v najkrajšem času na oder düsseldorfškega gledališča.

Jakob Wassermann, poleg Thomasa Manna največji živeči nemški pisatelj mlajše generacije, je napisal in izdal roman »Slučaj Mavricius«, v katerem obravnava prepad med pravico in sodiščem. Roman je izšel pri Fischeru in Berlinu.

Slovenski učitelji in učiteljice so se združili v samostojen pevski zbor ter se z izredno veliko požrtvovalnostjo in ljubezljivo posvetili prepleti slovenski pesmi. Zbor šteje nad 70 pevcev in pevk in nastopi prvič v letošnji sezoni v ponedeljek dne 6. februarja v unionski dvorani. Za svoj letošnji pevski nastop si je izbral dela slovenske moderne glasbe. Na programu so skladatelji: Adamci, Lajovic in Škerjanc z najnovejšimi pevskimi zbori. Umetniško vodstvo je v rokah dirigenta Srečka Kumarja iz Zagreba. Zagrebški uspeh slovenskega zbora lajma, da bo ponedeljkov koncert v resnici zanimiv in znamenit. Občinstvo vabimo, da poseti ta koncert v največjem številu ter pokaže, da cenimo plementno delo. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Domače vesti

* **Promocija.** Na zagrebškem vseučilišču je promoviral za doktorja vsega zdravstva naš rojak Henrik Heferle iz ugledne rodbine v Mokronogu. Mlademu doktorju naše čestitke.

* **Jugoslovenska sekcija žen za mir in svobodo.** Po posetu g. Andersonove v Beogradu so se tudi jugoslovenske žene zainteresirale za idejo »Lige žen za mir in svobodo« ter so predvčeršnjim v Beogradu osnovale jugoslovensko sekcijo tega mednarodnega društva. Za predsednico sekcije je bila izvoljena g. Mileva Petrović, profesorica v pokopju.

* **Oton Zupančič,** častni meščan mesta Kamnika. Prejel smo: Občinski odbor mesta Kamnika je na seji 30. januarja t. l. na predlog župana imenoval našega velikega pesnika in pisatelja Otona Zupančiča za svojega častnega meščana. Oton Zupančič je več let redno prihajal v poletnih mesecih v Kamnik, kjer je dobival ob pogledu na naše večno lepe planine novih utisov, kjer je srkal v svojo globoko dušo ideje in ustvarjal svoje nesmrtno umotvoro. V našem sicer tihem in mirnem gorskem kraju uživa naš slavni pevec vsesplošno ljubezen in spoštovanje, zato mu je baš naše mesto izkazalo kot prvo tudi javno najvišjo čast! Novemu častnemu meščanu želimo, da bi še dolgo vrsto let prihajal med nas krepiti si zdravje in da bi še dolgo pel v čast in ponos našemu narodu. Živel naš Oton Zupančič!

* **Poročno zasedanje v Ljubljani.** Prihodni ponedeljek se pri deželni kot poročni sodišču v Ljubljani prične prvo letošnje poročno zasedanje. Doslej so določene naslednje obravnave: proti Marijeti Urh zaradi goljufije, proti Francu Rusu radi uboja, proti Francu Tomšiču zaradi uboja, proti Alojziju Zalarju zaradi goljufije, proti Lovrencu Rozmanu zaradi uboja, proti Alojziju Koscu zaradi goljufije in proti Ivaniki Kisovec zaradi detomora.

* **Zanimiv proces v Osijeku.** Pred sodnim stolom v Osijeku se je predvčeršnjim vršila obravnava proti tamkajšnjemu arhitektu Struplju, ki je bivšega župana Hengla obdolžil, da je na mestne stroške dal v svoji hiši izvršiti razne poplave. Strupelj je bil obsojen na pet dni zapor ali 1000 Din globe, pogojno na eno leto zapor.

* **Skandal z razsvetljavo v zagrebških šolah.** Kakor smo že poročali, je mestna občina ustavila dobavo toka za električno razsvetljavo vsem državnim ustanovam, ki dolgujejo povračilo. Predvčeršnjim je tudi mestna planina poslala okrožnico vsem svojim dolžnikom, v katerih jih obvešča, da jim bo zaprla plinometre, ako ne plačajo dolgovi. V resnici je plinarna včeraj zaprla dobavo plina kemičnemu laboratoriju, veterinarski fakulteti, šumarski fakulteti, visoki tehnični šoli in prvi realni gimnaziji. Danes bo ustavljena dobava toka tudi epidemološkemu inštitutu in higijenski šoli. V zavodih, ki jim je bil ustavljen električni tok, so pouk deloma ustavili, deloma znatno omejili.

* **Jugoslovenski »špijon« v Pečuhu.** V Pečuhu se je predvčeršnjim pričela obravnava proti Ivanu Tadiću pred tukašnjim vojaškim sodiščem. Vojaška oblast ga je obtožila zaradi špijonaže v korist Jugoslavije. Tadić je rodom iz Subotice. Leta 1919 je bil v Pečuhu, ko je bilo to mesto od naše vojske okupirano, po evakuaciji pa se je vrnil v Subotico. Leta 1921. se je vpisal na medicinski fakulteti v Pečuhu. Ker se je večkrat vračal v Subotico, je postal vojaškim oblastem sumljiv in je bil aretiran. Tadić odločno odklanja vsako krivdo, nekatere priče pa daje potrjujejo, da je obtoženec vršil špijonažo na korist Jugoslavije. Obravnava se vodi tajno.

* **Smrtna kosa.** V Rogatcu je včeraj umrl posestnik g. Karel Kolterer v visoki starosti 81 let. Pokojnik je bil oče državnega kopalniškega zdravnika g. dr. Frana Koltererja v Rogški Slatinji. Pogreb bo jutri ob 15. uri. — V Begunju pri Radovljici je predvčeršnjim nenadoma izdihnila ga. Nuša Robidova, soproga znanega ljubljanskega primarija dr. Ivana Robide. Vsak, kdor je pokojnico poznal, jo je moral zaradi njenih vrtilin v ljubiti. Simpatična gospa je bila priljubljena v najširših plasteh tako kmečkega kot mestnega prebivalstva. Pogreb bo danes ob 11. uri. — Pokojnima blag spomin, preostali nam še iskreno sožalje!

* **Ilustrirana revija »Jugoslovenski turizem«.** Te dni je izšla 1. številka ilustrirane revije »Jugoslovenski turizem«. Ki izhaja v Splitu pod uredništvom direktorja Centralnega urada za propagando Jadrana g. Jerka Čulica. Med drugimi strokovnimi spisi objavlja revija tudi nove odredbe o olašavah na naših jezičnicah. Potreba take revije je bila uveljavljena zlasti glede na veliko zanimanje tujega sveta za naše kraje, ki za turizem prihajajo v poštev. Nova revija bo brez dvoma pripomogla k razvoju turističnega prometa v naši kraljevini in to tembolj, ker se brezplačno pošilja vsem potniškim agencijam in turističnim inštitucijam srednje Evrope ter tudi vsem našim in tujim konzulatom in poslanstvom. Revija izhaja mesečno. Naročnina znaša celotno 80 Din ter jo sprejema Centralni urad za propagando Jadrana v Splitu. To novo leto in potrebno revijo vsem zainteresiranim toplo priporočamo.

* **Erjavčeva kočna na Vrhu je oskrbovana** do ponedeljka. Smuka ugodna.

* **Novinarska loterija.** V soboto, 29. januarja se je končalo žrebanje velike loterije v Sarajevu. V par dneh se bo izdala uradna lista izžrebanih števil. Kdor želi dobiti to listo, naj pošlje 2 Din v poštah znamkah na naslov: Jugoslovensko novinarsko združenje v Sarajevu. — Na mnoga vprašanja, zakaj »Jutro« doslej še ni objavilo izžrebanih števil, izjavljamo, da nam iz Sarajeva niso bile sporočene. Priporočamo vsakomur, ki je posebno zainteresiran na tej loteriji, da si naroči omenjeno listo.

* **Za 10 dinarjev dobili avtomobil.** Kakor doznava zagrebški »Morgenblatt«, je na srečko Jugoslovenskega novinarskega združenja zadel naš rojak Benedikt Meljovšek, geometer pri Sv. Ivanu-Zelina, avtomobil »Fiat« tipa 509 v vrednosti 70.000 Din. Meljovšek je že odpotoval v Sarajevo, da prevzame svoj lepi dobiček.

* **Gradnja tunela skozi planino Majevico.** Po vseh iz prometnega ministrstva se namerava v bližini prihodnosti gradnja paralelne železniške linije Beograd-Zagreb, ki naj bi razbremenila sedanjo progo. Ta paralelna linija bi tekla skozi severno Bosno. Za enkrat se bo zgradil odsek od Drine do Tuzle, kjer se zgradi dolgi tunel skozi planino Majevico. Prometno ministrstvo je pozvalo geološkega strokovnjaka univerzitetnega profesorja dr. F. Kucha, da pregleda teren in predloži strokovno mnenje o smeri vrtnja tega tunela.

* **Odločna gesta »splitskega meščanstva«.** Predvčeršnjim opoldne je prišel v Split preokooceanski motorni parobrod »Satur-niac«, last italijanske družbe Cosulich. Pri tej priliki je kraljeva agencija te družbe povabila 400 jugosl. meščanov naj posejijo parobrod. Povabljen je bil tudi italijanski konzul in vsa italijanska kolonija. Ker bi imel govoriti italijanski konzul in ker so v Italiji tega dne slavili petletnico ustanovitve fašistične milice, je splitsko meščanstvo odklonilo povabilo. Ta odločen nastop splitskega meščanstva je italijanskega konzula zelo iznenadil. Na parobrod je prišlo približno 100 italijanskih optantov.

* **»Pobeda« proti tajniku Orjuna dr. Dimitrijeviću.** Glede na izjave gen. tajnika Orjuna dr. Dimitrijevića povodom sodelovanja nekaterih članov Orjuna v demonstracijah proti Svetozarju Pribečeviću, odnošno na drugi strani proti režimu Velje Vukičevića, objavlja glavno glasilo Orjuna splitska »Pobeda« izjavo, v kateri pravi, da glavni tajnik nima pravice dajati takih izjav programatskega in političnega značaja. »Pobeda« zahteva, naj se takoli skliče seja glavnega odbora, da se razčisti stično odnošaji in določijo pravice in dolžnosti v Orjuni.

* **Delo na bakarski progi.** Kakor nam poročajo iz Bakra, dela na železniški progi Sveti Kuzma-Bakar dobro napredujejo. Zaposlenih je 400 delavcev, večina Ličanov, nekaj pa je tudi Bosancev in Slovencev. Dela se na 16. mestu Glavno delo se vrši pri vrtnanju predora med Svetim Kuzmom in Kostrom. Na enem koncu je predor že 57 m dolg, na drugi strani pa 25 m. Pričakujejo, da bo tunel koncem meseca že predrt. Ko nastopi boljše vreme, bodo zaposlili še večje število delavcev.

PRAVI »Florian« izdeluje samo
tvrdka E. JERAS IN DRUG, Ljubljana, Dunajska cesta 33.
Pazite na firmo, ki je označena na vsaki steklenici s pravim FLORIANOM.

* **Zgodnji citronček.** Dljak Adolf Svete je prošil turek v ljubljanskem Tivoliju ujel lepo razvitega živahnega citrončka ter ga prinesel v našo redakcijo. Med vsemi metulji se sicer citronček spomladi najprije prikaže pogosto že februarja ali marca, naš »metuljek« pa je dosegel rekord, ker se je pojavil že koncem januarja, ko pokriva mesto in okolice še snežna odeja.

* **Vihotapljen karte.** V različnih lokalih v Slavoniji se v zadnjem času opaža, da se pri igranju uporabljajo neobdružene karte. Po poizvedbah se je dognalo, da vihotaplja karte dobro organizirana tolpa. Pod sumno tihotapstva so bili aretirani Hnsu. Malinov, Milo Sagović in Ivo Vukelić. Izročeni so bili kotarskemu sodišču v Brodu.

* **Smrt v valovih Drave.** V Varaždinu je predvčeršnjim pri železniškem mostu skočil v Dravo ugledni tamkajšnji trgovec Natan Kürschner ter izginil v valovih. Vzrok samomora ni znan. Pokojnik zapušta ženo in štiri sinove.

ITO — zobra pasta najboljša.
* **Zavarovalnica »Erceg-Bosna« okradena.** Po vseh iz Novega Sada so v noči od ponedeljka na torek doslej neznan zlikovci vlomili v prostore zavarovalne družbe »Erceg-Bosna« ter odnesli 140.000 Din gotovine. Za storilci ni sledu.
* **Strahna nesreča v Vrešu.** V železniški Vrešu se je predvčeršnjim pripetila grozna nesreča. Delavec Marko Zingel, ki je bil zaposlen pri valjarju na visoki peč za talenje železa, je po nesreči obdržal na valjarju, da ga je ta v pravem smislu besede zdrobil.

* **Sarkofag z dvema dobro ohranjenima okostnjakoma.** V Belem polju v Hercegovini so poleg katoliške cerkve seljaki kopali te dni grob za nekega mrtvega. Pri kopanju so našli sarkofag na razne predmete iz bron in drugih kovin. V sarkofagu so našli dva dobro ohranjena človeška okostnjaka. Kakor je po najdenih predmetih soditi, je grobnica stara vsaj 2000 let. O najdbi je obveščen državni muzej v Sarajevu, ki bo poslal svolega strokovnjaka, da pregleda najdene izkopine ter vodi nadaljnje izkopavanje.

* **Samomor dijaka zaradi slabe ocene.** V Crikvenici se je v ponedeljek ustrelil Oskar Manesor, dijak tamkajšnje meščanske šole. Samomor je bil izvršen zaradi slabe ocene v šoli.

* **Še en odmev Reichherzerjeve smrti v Osijeku.** Kakor se naši čitatelji morda še spominjajo, sta ob priliki zagonetne smrti železniškega blaginika Reichherzerja v Osijeku igrala vidno vlogo njegova prijatelja Kirchlechner in Resely, ki ju je sodišče obsojilo zaradi poverbe državnega denarja, glede pomoči Reichherzerju pri izvršitvi samomora. Pa je bil Kirchlechner oproščen od obtožbe. Sedaj je stol sedmorice v Zagrebu potrdil razsodbo glede poverbe državnega denarja, oprostita razsodba glede Kirchlechnerja pa je bila razveljavljena in odredjena javna kasasijska obravnava pred stolom sedmorice v Zagrebu.

* **Požig v Medijurju.** V zadnjih letih je bilo v Medijurju več požigov, a razen treh primerov se storilcem ni prišlo na sled. V noči 24. januarja letos se je zopet pojavil požig v gospodarskem poslopiu posestnika Ivana Hambroša v Martinševcu pri Štrigovi. Poslopje je pogorelo. Orožnikom se je končno posrečilo izslediti storilca. Seljak Levačič je namreč, hitel gasilec na pomoč, opazil luč v kleti Jakoba Novaka. V kleti je zalotil seljakinja Franjo Kraus, ko je ravno podžigala streho kleti. Orožniška patrulja je Krausovo aretirala in našla pri njej vžigalice. Pri zaslišanju je osumljena priznala, da je ona zažigala gospodarsko poslopje Ivana Hambroša in da je nameravala zažgati tudi Novakovo klet. Priznala je tudi, da je že preje zagrešila več požigov. Franja Kraus je bila izročena okrožnemu sodišču v Čakovcu, kjer je ponovila svoje priznanje. Zagovarja se, da je požige izvršila v duševni zmedenosti.

* **Potapljač privekel iz morja mrtvega mornarja.** Prošlo nedeljo je v Šibeniku izginil s parobroda »Gašman« mornar Peter Piškulić. Potapljač ga je našel na dnu morja in ga privekel na površino. Na glavi je imel težke rane. Najbrže se je v plianosti ranil in padel v vodo.

Pustna sobota v Sokolskem domu na Viču VII. maškerada: Karneval v Moulin - rouge-u

* **Zamenjana krava.** Ob priliki sejma v Radečah, 25. t. m. je nekdo odvedel kravo, 9 let staro, pšenčne barve, velikih rogov, ter je pustil na istem mestu enakobarno brejo kravo, le da ima ta po hrbtu in po trebuhu bele lise. Zamenjava se je bržkone pripetila zaradi preoblike zavzete pičice.

* **Najdba nepoznanega mrtvega.** Dne 27. januarja jutraj so našli ljudje v Konjicki gori nad Zg. Pristavo pri Konjicah nepoznanega, okrog 70 let starega mrtvega moškega. Pri mrtvemu niso našli nobenih dokumentov, pač pa samo 1 Din drobiža in v žepu kosček črnega kruha. Mrtveca, ki je bil po vsej priliki beač so ne da bi zamogli ugotoviti njegovo identiteto pokopali v ponedeljek na pokopališču v Konjicah.

* **V smrt za svojim zaročencem.** Uradnica Narodne banke v Beogradu 22 letna Katarina Pavlovićeva je bila zaročena s slušateljem prava na beograjskem vseučilišču Ibrahimom Filipovićem, katerega je poznala še iz časa, ko je bila še učenka 4. gimnazijskega razreda. Usoda pa je hotela, da je Filipović opazno zbolel in v sredo umrl. To je mlado Katarino zelo potrla. Pobernila je od doma in se vrnila pod vlak. Položaj, v katerem so našli samomorilko, je bil strašen. Truplo je bilo popolnoma zmečkan in brez glave, ki je ležala na drugi strani proge. Samomorilka je bčerka uglednega profesorja druge beograjske gimnazije Milana Pavlovića.

* **Požar v Radečah.** Poročajo nam: Dne 27. januarja ob 4. jutraj je izbruhnil požar na gospodarskih poslopih posestnika Černeta v Radečah. Takoj so prihiti na pomoč domači gasilci in kmalu nato tudi gasilno društvo iz Loke. Delovali so z vso vneto in požar kmalu lokalizirali. Situacija je bila skrajno opasna. Katastrofa je grozila celim četrtim mesta. Čast le tudi celjskim gasilec, ki so prišli na kraj požara ob 6. jutraj, a jim ni bilo več treba stopti v akcijo. Kdor pozna kraljeve razmere in opasnost ob takih požarih, mora priznati vso čast vršnim gasilec. Umestno bi bilo; da se tudi od strani zavarovalnic prizna primerna nagrada gasilnim društvom, ki jih z uspešno in požrtvovalno akcijo obvarujejo ogromne škode.

* **Aretacija opasnega potepuha.** Iz Vodice nam poročajo: V nedeljo proti večeru je prišel v župnišče in zahteval od župnika Janca, da mu da prenočišče v sobi. Ker župnik zahteval ni mogel ustreči, mu je neznanec zagrozil, da mu bo napravil neko, o čemer se bo čitalo v listih. Nato je izginil brez sledu. Župnik je v strahu pred sumljivim neznanecem ovdal zadevo orožništvu, ki je takoj stopilo v akcijo. Neznanca ves večer ni moglo izslediti in je zatorej zastražilo župnišče in gospodarsko poslopje, da tako prepreči tatvino, požig ali kak drug zločin. Medtem pa, po je bilo orožništvo okrog župnišča na straži, je bila posestniku Bergantu v Polju ukradena 3000 Din vredna krava. Po trupadlenem zasledovanju je orožništvo iz Vodice uspelo v ponedeljek izslediti sumljivca v osebi brezposelnega delavca Kralja iz Mengeške Loke. Ukradena krava je bila vrnjena lastniku, zločinca pa je orožništvo izročilo sodišču.

* **Skoro živ pokopan.** V Bratčih v Hercegovini se je te dni pripetel nenavaden dogodek, ki je vzbudil veliko senzacijo. Nekega seljaka je nenadoma napadla božast. Zgrnil se je na tla in obležal kakor mrtve, zadet od kapi. Poltvali so ga z vodo in ga skušali obuditi k življenju, a brez uspeha. Prenesli so ga v njegovo hišo in položili na mrtvaški oder. Nekoliko in pozneje pa je navidezni mrtvec zopet oživel ter se počasi dvignil na odr. Z začudenjem je gle-

Na negovanje kože na obrazu

boste, kako ji njijs ta crema. Nivea-cremo in preprčali se Namažite si kožo vsak dan z se ohrani lepa, sveža in mlada. Je pomagati največjo pažnjo, da Pazite pa na ime

Nivea-crema.

dal, kaj se godi okoli njega. Kmalu se je popolnoma osvestil in velika žalost v hiši se je spremenila v veliko veselje, ki je trajalo pozno v noč.

* **Pri odelosti, gihtu, sladkorni bolezni** Vam zboljša »Franz-Josef« grenčica prebavo. Stevilna strokovna poročila potrjujejo, da so tudi na protinu in sladkosečnosti bolni prav zadovoljni z učinkom vode »Franz-Josef«. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijah trgovinah.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in** skrobno perilo v najlepšo izvršitev.

Iz Ljubljane

u— **Zivljenje v pragozdovih** Brazilije. Zveza kulturnih društev je nudila včeraj svoji publiki zopet lep poučen film. Ob 11. dopoldne se je vršila v kinu Matica premijera berlinskega Ufa-filma, ki uvaia svoje gledalce v življenje po divnih prostranih pragozdovih, ki se razprostirajo na obeh bregovih veletoke Amazonas. V krasnih slikah se nam pred očmi razklopa flora, ogromne palme, zlasti pa moramo pohvaliti posnetke divjih zveri, kač, krokodilov, ptic, skorpijov itd. Po vsej pravici zasluži ta film vso pozornost naše publike, zlasti pa dijaštva in mladine. Včerajšnja predstava je bila zopet, kakor že običajno, razprodana do zadnjega sedea. Uvod k filmu je podal g. prof. B. Pavlič, ki je opozarjal občinstvo v markantnih besedah na lepote prirode ter opisal življenje v Braziliji. Izredno lepi spored, ki ga publiki najtopleje priporočamo, bo ponovila ZKD že do soboto ob 14.30 in v nedeljo ob 11. dopoldne.

u— **Slike Triglava** in vseh naših planin je razstavil v Jakopičevem paviljonu slikar Valentin Hodnik, zato opozarjamo cenj. občinstvo, da ne zamudi prilike si ogledati te zanimive priredbe. Da so izpolnjene vse dvorane v paviljonu, je v desni dvorani tudi razstavil znani grafik M. Maleš okrog 100 originalnih lesorezov naših znamenitih mož. Ti lesorezi so na razpolago po izredno nizki ceni — 50 Din za komad. Razstava bo odprta samo še do 12. t. m. Vstopnina 5 Din. Odprto dnevno od 10. do 16. ure.

u— **Plesna valja j. n. a. d. »Jadrana«** se bo vršila v petek, 3. t. m. ob 20. 253

u— **Globoko reducirane cene** na vse plesne obleke. Fr. Lukič, Stritarjeva ulica 246

u— **Beraška nadloga.** Ljubljanska gospodinja nam piše: Nadloga beračev in lažiberčev in tudi brezposelnih postaja vsak dan hujša. K meni jih prihaja že do deset na dan. Prvim in zadnjim bi rada pomagala, pa že ne morem, ker se ne dovolijo več s kruhom in sadjem, ampak terjajo denar in obleko. Pozvano oblastvo bi nas lahko rešilo te naloge in hkrati pomagalo resnično potrebnim, če bi si vzelo za vzgled Prago. Tam je že pred več leti magistrat dal v promet bloke s 50, 100 ali več listki po nizki ceni (menda naših 25 par) Vsakomur, k potrka na vrata za mlado, se izroči po 1 tak listek, ne da bi bilo treba mučniti polzevdovani, ali ga zasluži ali ne. Prejemnik predloži nabrane listke na magistratu, na oddelek za revne. Tam dobijo polagoma popoln vpogled v resnične razmere teh prosiakov, honorirajo listke resnično potrebnim, odklanjajo pa izplačilo laži-prosiakom, ki so v prosjačenju najbolj spretni. Na ta način se jim nabere neki neizplačani fond iz katerega morelo pomagati resničnim prosiakom, ki so bolj neredni in nabrali premalo listkov. V malem mestu kakor je Ljubljana se bo dala taka akcija, ki bi ugajala nam gospodinjam in res potrebnim, še lažje in zanesljivejši izvesti.

u— **Budilke pri: F. Čuden, Prešernova** ulica 1. 225

u— **Drobna policijska kronika.** Od srede na četrtke so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1. tatvina kolesa, 1. prestopke trgovanja z živino brez obrtnega dovoljenja, 1. prestopke obrtnega reda, 1. primer prekoračenja policijske ure, 1. prireditev podoknice brez dovoljenja in 1. prestopke avtomobilskega reda. Aretirana je bila neka Abina zaradi suma tatvine obleke, ter neki veseljaki, ki ni našel domov, pa se ga je usmilil stražnik ter ga položil na trdo policijsko ležišče, da prespi mačka.

u— **Agilni »kolesarji«.** »Kolesarji« letos tudi pozimi ne odjenajo. Nasprotno, zdi se, da so postali v tem času celo agilnejši, saj je skoro sleherni dan čuti o kakih novi tatvini koles. Tatovi oprezujejo povsod in če se jim ne posreči kolesa »sneti« izpred gostiln in na ulici, pridejo tudi v kleti ter jih odpeljejo od tam. V sredo zvečer si je neki tat »izposodil« 1000 Din vredno črno pleskano kolo znamke »Waffenrad«, last ključavničarja Vladimirja Lampiča, stanujočega v Tesarski ulici. Tat mu je odpeljal kolo z dvorišča gostilne »Pri Stefanu«, ko se je Lampič nahajal spodaj v kleti.

u— **Neukrotljiva pohajalka.** Vida Z. doma od nekod z Dolenskega, se nikakor ne more odvaditi Ljubljane, kjer pa jo zopet ne morejo trpeti drugi. Ti »drugi« so namreč

uniformirani možje, ki imajo nalog, da Vido odpode čez mestno mejo, kjer ima prepovedan povratek v mesto. Vendar pa se navihana pohajalka vedno vthotaplja nazaj ter si poišče družino po raznih gostilnah, na večer pa tudi v hlevih. Včeraj jutraj jo je stražnik zopet zalotil v nekem hlevu v Vodmatu, kjer je pijana kakor čep klofuta svoja slučajnega fanta. Rablatno deklco so vtaknili v zapor, nakar jo bodo zopet odgonskim potom odpravili na Dolensko.

u— **Kruh mu je kradel.** Hlapec Anton Ižanc, uslužben pri peku Kavčiču v Gradcu, je že nekaj dni opazal, da mu pri jutrajnji vožnji kruha v Šiško vedno zmanjka več hlebov in štruc. Ker nikakor ni mogel dognati, kdo je tat, se je domenil s tovaršem Francetom Klobičem, da ga bo zaprl v voz, kjer bo France pazil, kdo voz med vožnjo odpira in krađe kruh. Včeraj jutraj sta načrt izvršila in ko je peljal voz še v mraku okrog 5. po Celovski cesti mimo pivovarne, je nenkrat prišlo! Zadal k vratom neznan možič ter segel po kruhu. Tedaj pa ga je že hotel pograbit v vozu skriti Klobič, kateremu pa se je storilec spretno umaknil. Ižanc je voz ustavil, nakar sta oba skočila z voza ter pričela tatu preganjanj. Pri begu proti Tivoliju je storilec zgubil železničarsko kapa, sam pa se je v mraku zatekel proti gozdu, kjer je izginil. Preganjalcema izpred oči. Zanimivo pri stvari je, da se tat ni zadovoljil samo s tatvinami Kavčičevega kruha, marveč je enako kradel kruh z voza in sicer istotako na Celovski cesti tudi hlapcu Stefanu Blažiču, uslužbencu pri Delavskih pekarnah.

u— **Spreten, a bojazljiv vlomilec.** Poslastica Ivana Zorič, stanujoč v Vodmatu 17, je začela v torek ponoči na vratih spalnice čudno škrtanje. Postala je pozorna, obenem pa jo je objel strah, kajti šum se je čez čas še povečal. Tedaj se je zavedla, da se nahaja v kuhinji neznan vlomilec, ki skuša vlomiti tudi v sobo. Zoričeva je pričela na vso moč kričati na pomoč. Zlikovec se je njenega kričanja tako prestrašil, da je v naglici pobral šila in kopita ter izginil tih kakor mačka. Zoričeva je takoj jutraj prijavila nočni dogodek stražniku. Kakor so ugotovili, je neznanec utrl na kuhinjskem oknu šipo ter tako odprl okno. Moral je biti vlomilec »boljše sorte«, kajti na oknu je ostal odvis končasti šimi - čevljev, vendar pa je ostal v tem primeru brez vsakega plena.

u— **Tatovom pride vse prav!** Trgovca Janko Pogačar, solastnik trdnice »Vesta«, je prijavil včeraj na policijo, da mu je neznan tat odnesel iz novozgrajene Kregarjeve dvorane na Medvedovi cesti v Spodnji Šiški, dve novi pištoli za brizgotisk. Pištoli sta popolnoma nov tehnični izum, ki se pri nas še ne uporablja. Ukradeni pištoli sta vredni 4400 Din.

u— **S kamnom jo je pozdravila.** Ko je šla pred par dnevi delavka Ana Ahčanova, stanujoča na Olmcah, po cesti v Rožni dolini, je srečala svojo staro znanko Terezo H., s katero pa se nič kal dobro ne razumeta. Mesto pozdrava je Tereza tedaj zabrusila Ani v obraz psovko, nato pa se sklonila, pograbila na cesti kamen in ga zagnala Ani v glavo s tako silo, da je napadenko obšla kri. Tereza se bo zaradi pobalinskih manir morala zagovarjati pred sodiščem.

Iz Maribora

u— **Predavanje s slikami »Novi Dunaj«** se vrši danes ob pol 2. v prostorih Gitalnice kulturne in prsvenega odseka Delavске zbornice v poslopiu Pokojniškega zavoda. Vhod z dr. Vrstoškove ulice.

u— **Ivalidska kraljeva organizacija** je razdelila svojim revnim članom 3.790 Din podpor. Posamezni reveži so dobili podpore v zneskih od 50 do 400 Din. Lani pa je organizacija podprla 310 svojih revnih članov ter je razdelila 8.240 Din.

u— **Nevarna ledena pot.** Včeraj jutraj je padla na ledu v Studencih v Ciri-Metodovi ulici 21letna šivilja Margareta Krupelj. Poškodovale se je na nogi. Enaka nesreča se je ponoči dogodila uradniku Maksu Tomincu na Frankopanski cesti. Obema je rešila postaja nudila prvo pomoč ter ju prepeljala v bolnico.

u— **Pojasnilo.** Na članek, ki je bil objavljen v dnevniku »Jutro« dne 23. dec. 1927. ter v »Delavski politiki« itd. pod naslovom »Nameščenci mariborske ekspoziture OUZD slovenski javnosti, priobčimo v pojasnilo, da nameščenci ekspoziture razen enega nismo gornjega članka podpisali in je bil objavljen predčasno brez naše privoljenja ter ne odgovarjamo za vsebino, v kolikor naj bi tangiral predsednika urada oziroma ravnatelstvo OUZD in ministra za socialno politiko. Nameščenci ekspoziture OUZD v Mariboru.

Iz Celja

u— **Uradni dan Zbornice TOI** za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v Celju in okolici, da bo uradovalec referent Zbornice v torek 7. t. m. od 8. do 12. ure dopoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. v Celju. Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah ki jih zastopa Zbornica, se vljudo vabijo, da se pri njem v določenem času zgledajo.

Iz Kranja

u— **Gradba kokraškega mostu.** Vprašanje rekonstrukcije železnega mostu Jezerske državne ceste čez Kokro med Kranjem in Primskovem je stopilo v odločilno fazo. Ljubljanska gradbena direkcija je dosegla odobritev proračuna v iznosu 1.481.596,10 Din ter je razpisala za 28. februar prvo javno pismo oферtalno licitacijo. Novi most bo železobetonske konstrukcije. Sedanjí most, ki je bil zaradi svoje nad 40 metrske globokine znamenitost kranjske okolice, je že zelo opovedal svojo namenu in je bilo v bližnjem času pričakovati, da bo zaradi nevarnosti promet čezenj sploh prepovedan. Zaradi tega je gradnja nove konstrukcije nadvse potrebna.

Isia ingro

sta najlažji pot, po katerem klice bolezn pridejo v naše telo. Pevci se ubranijo hrupavega glasu, kihanju in prehlaje, ako uživajo okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERS

Nevarnosti novega davčnega zakona

Stvarna in utemeljena kritika poslanca Demetroviča

Zakon sam je le obljuba. — Za resnično izenačenje bremen je potrebno izboljšanje davčne administracije in izenačenje davčne prakse. — Še vedno neenaka obremenitev posameznih pokrajin

Beograd, 1. februarja.

Na današnji popoldanski seji Narodne skupščine je otvoril podrobno debato o novem davčnem zakonu posl. Juraj Demetrovič. Uvodoma je orisal

kratko zgodovino naše davčne reforme

Prvi načrt je sestavil l. 1922 minister dr. Kumandur, drugega je izdelal leta 1923. dr. Stojadinović, tretjega isti minister koncem l. 1923. četrtega pa je izdelal dr. Perić in ga predložil Narodni skupščini l. 1926. Ta predlog je bil že obdelan v davčnem odboru, ki je leta 1927. podal o tem tudi poročilo. Po volitvah je bil ta predlog zopet predložen Narodni skupščini z malimi izpremembami.

Stari načrti so določali kombiniran sistem realnih in osebnih davkov, v sedanjem načrtu pa imamo samo sistem realnih davkov.

Dohodnina

Je vsekakor najpopolnejša oblika moderne davčne zakonodaje, zahteva pa moderno državno upravo in njeno popolno depolitizacijo, zlasti pa dobro davčno administracijo. Pri nas je bila dohodnina spriču sedanjih žalostnih razmer čisto instrument za uničevanje neljubih političnih nasprotnikov. Zato je bila dohodnina kompromitirana v krajih, ker se je pobirala.

Tudi sedaj je še težko verjeti, da bo prišlo do resničnega izenačenja davkov, ker sodanji načrt ni ničesar drugega, kakor kodificirano uzakonenje obljub, da bomo imeli od 1. januarja 1929. enotni davčni zakon. V resnici obstoji že sedaj

možnost, da se takoj izenačijo davki.

Že iz ekspozicije finančnega ministra izhaja, da ni nobenih večjih težav za takojšnjo izvedbo davčnega izenačenja. Edina težava obstoji pri zemljarini, toda ta težava izhaja iz tega, ker je to vprašanje v sedanjem načrtu čisto nepotrebno komplicirano. Ako bi se v načrtu zemljarina določila na ta način, da se pomnoži zlata zemljarina z gotovim množiteljem, potem bi se lahko davčno izenačenje izvedlo že s 1. januarjem 1928. Kljub temu obstoji možnost, da se izenačenje izvede že s 1. aprilom 1928, torej s pričetkom proračunskega leta.

To bi bilo še posebej želeno, ker bomo v prihodnjem proračunskem letu obhajali jubilejno obletnico našega ujedinjenja. Pravi škandal je, da se niti v jubilejarnem letu ne izvaja popolno in praktično izenačenje davkov. Sedanja hegemonistična vlada forsira ta zakon samo zato, da bi se rešila takoj zvane predašne fronte. Mislil namreč, da bo s tem pomirila borbo za enakopravnost, ki jo ti krogi imenujejo predaški separatizem. V resnici pa bodo tudi

še naprej ostale davčne neenakosti,

ker ostane neenakost z ozirom na že obstoječe davke, zlasti pa z ozirom na to, da se davki ne pobirajo po vsej državi enako. To se vidi tudi na formalno izenačenih davkih. Od leta 1919 do l. 1926 je bilo plačanih neposrednih davkov v vsej državi 7700 milijonov, od vsega tega v Srbiji in Črni gori le 1700 milijonov, torej za 5 milijard manj, kakor v vseh ostalih pokrajinah. Ta slika postane še bolj temna, ako primerjamo davke, ki so za vsa država enaki, n. pr. davke na poslovni promet. Iz uradne statistike je razvidno, da je plačala tekoma prvih 11 mesecev l. 1927. Hrvatska 45 milijonov, Slovenija 39, Srbija in Črna gora pa 30 milijonov. Jasno je, da ima Slovenija mnogo manj poslovnega prometa, kakor Srbija in Južno Srbijo in Črno goro, davka pa plačuje mnogo več.

Še bolj kričiče je razmerje pri davku na ročno delo. Slovenija je v omenjeni dobi plačala 7 milijonov, Hrvatska in Slavonija 4, Srbija s Črno goro pa 1.7 milijona! Zato ni samo potrebno, da dobimo enotno davčno zakonodajo, temveč da dobimo tudi enotno davčno administracijo, ki bo lažje, da se bodo davki povsod na enak način pobirali. Ideja davčne reforme, kakor jo predlaga sedanja vlada je kompenziranje sedanjih davkov in doklad, to se pravi z drugimi besedami, da hoče vlada

stabilizirati sedanjo davčno preobremenjenost

O razbremenitvi kot taki ni govora. Gre za to, da se z malimi preureditvami kompenzirajo vsi dosežani dohodki, kar je razvidno tudi iz skupne vsote, ki je predvidena z novim zakonom. Gre za to, da drž. blagajna dobi iste vsote, kakor doslej, samo na podlagi nekoliko izpremenjenega razporeda. V tem ravno obstoji vse problem. Minister, dr. Spah, žal ni povedal v svojem ekspoziciji, koliko so poedine gospodarske panoge bile dosej obremenjene in koliko bodo v bodoče. Bilo bi tudi na mestu, da bi dr. Spah povedal, koliko bodo plačale davkov posamezne pokrajine. O vsem tem Narodna skupščina in finančni odbor nista dobila nobenih podatkov. Temeljna misel te davčne reforme je v tem, da se en davke poveča, drugi pa zniža v korist gotove gospodarske panoge. Vsa bremena naj padejo na kmetijstvo, to je na prebivalstvo, ki tvori 80% celokupnega naroda in ki je temelj vsega narodnega napredka. Pri tem pa je

še vedno naša industrija mnogo bolj obremenjena, kakor na pr. industrija v Češko-slovaški. Zato je izključeno, da bi mogla konkurirati z inozemsko industrijo. Davčne stopnje pri podjetjih, obratih in poklicih so tako visoke, da se lahko reče, da bodo direktno silile k davčni defraudaciji.

Nato je poslanec Demetrovič govoril

o sestavi davčnih odborov

Ti odbori bodo predvsem določali pridobitno in deloma hišarino. V tem odboru bo imela davčna uprava dva stalna člana, občinski odbori pa bodo imenovali tri stalne članke. Oni, ki je grajal, da določa načrt še posebej supergarancijo napram temu odboru v obliki enostranske sestavljenega reklamacijskega odbora, ni pomislil, da bo v tem odboru generalna direkcija davkov imenovala polovico članov in še predsednika. Nato je govornik kritiziral predvideni

način določevanja čistega katastralnega dohodka.

Ta se bo po načrtu določil na podlagi cen od 1. julija 1925. do 30. junija 1926. torej na podlagi povprečnega donosa enega leta. Inozemstvo bi se čudilo, ako bi zvedelo, da Jugoslavija ruši svoje stalne katastre zato, da jih nadomesti s provizornimi katastri.

Dr. Šečerov je navedel, da bo ta čist katalstrski dohodek znašal v Črni gori 20, v Dalmaciji 40, v Bosni in Hercegovini ter v Južni Srbiji 150, v Sloveniji 161, na Hrvaškem in v Slavoniji 175, v Severni Srbiji 180 v Vojvodini 660 dinarjev na hektar. 12% stopnja osnovnega davka znači na Hrvaškem in v Slavoniji povprečno 21 Din nove zemljarine. Ako se pa računa 24%, (ker znaša dopolnilni davek 12%) potem bo znašala povprečna obremenitev 1 ha na Hrvaškem in v Sloveniji 42 Din, to je dvojna zlata pariteta.

Nato je poslanec Demetrovič obrazložil, kako bo izgledala

obremenitev v posameznih oblasteh.

Hrvatska in Slavonija bi plačala 72.8 milijonov, Vojvodina in Srem 182 milijonov, Slovenija 22. milijonov, Bosna in Hercegovina 45 milijonov, Srbija 64 milijonov, Južna Srbija 12 milijonov. Črna gora 460.000, Dalmacija pa 7.2 milijona Din. Skupna zemljarina na podlagi 12% osnovnega davka bi znašala 415.8 milijonov, ako k temu prištejemo še 12% dopolnilni davek bi dalo to skupno 762 milijonov in ne 570 milijonov, kakor je trdil finančni minister. Srbija in Črna gora bi na podlagi osnovnega davka 12% plačali 87.8 milijonov, kar pomeni 18.72% od celokupne zemljarine. Hrvatska in Slavonija brez Srema, naj bi plačali 72.8 milijonov ali z drugimi besedami Srbija naj s Črno goro in Južno Srbijo plača samo 5 milijonov več, kakor Hrvatska in Slavonija čeprav je teritorialno trikrat večja, kakor je Hrvatska in Slavonija brez Srema.

Iz tega je mogoče samo en izhod, da se namreč kontingentira zemljarina v posameznih oblasteh, kakor je to dela Avstrija. Najprej naj se določi celotna vsota zemljarine, nakar se naj pravično porazdeli na posamezne oblasti. Kot podlaga naj bi se vzela predvojna zlata zemljarina.

Nekaj pripomb k celiskemu mestnemu proračunu

Stvarni nastop kluba SDS o priliki proračunske debata v obč svetih je vzbudil po naših informacijah tudi med razumnejšimi obč. odborniki radikalne stranke priznanje in odobravanje, neprijeten pa je bil klerikalcem, ki niti sanjali niso da se da proračunu iznesti toliko stvarno vsestransko utemeljenih predlogov. Ako bi bila te predloge prezentirala njihova stranka, bi bili seveda klerikalcem incitativni, najboljši in najmanjši, ker pa so prišli iz vrst opozicije, jih je bilo treba zavreči že iz same trmoglavosti. Razočarani so bili klerikalci tudi zato, ker so vsi ti predlogi predvidevali popolno kritje. Ako bi jih bila večina sprejela, bi se moglo tekom proračunskega leta za razvoj celjskega mesta res nekaj dobrega in koristnega ustvariti, ne da bi bilo prebivalstvo obremenjeno z novimi ali večjimi dajatvami. Sal je klub SDS med svojimi predlogi o novih napravah celo predlagal, da se odpravi nočni davek na obisk gostiln in kavarn in da se zniža za 35.000—45.000 davek na prenočišča. Predlagal je tudi da se preštudira vraščanje, ali se ne bi tekom proračunskega leta znižala cena električnega toka.

Da so napravila stvarna izvajanja načelnika kluba SDS na večino globok utis, je pokazal predstavnik večine obč. odbornikov Posavec s predlogom, naj se v svrhu proučavanja vseh teh predlogov seja za 15 minut prekine. Med posvetovanjem večine pa je očitno zmogala Žumrova in Janičeva struja, ki pozna v komunalnih zadevah celjskega mesta zelo omejen delokrog. Krepko so jima gotovo tudi pomagali klerikalci, ki že poželjivo prežijo na ugoden trenutek, da bi se za oblastnim mandatom polastili tudi celjskega županskega stolca. Mentaliteta teh ljudi se zrcali zlasti v poročilih o proračunski debati v Slovenici. Pred proračunsko sejo so trenetali pred opozicijo ter lo za sveto božjo voljo prosili, naj pri proračunski seji ne uganja demagogije in ne povzroča nobenih stisnosti. Pri svoji nalivčih stvarnosti je bila tekom proračunske seje celokupna opozicija zaradi nastopa podžupana dr. Ozriška, ki o nekem stvarnem predlogu opozicije ni pustil

glasovati, že na tem, da zapusti sejno dvorano, nakar bi bila seja nesklepčna in proračun sploh ne bi bil mogel biti sprejet. Za lojalno postopanje opozicije v finančnem odseku in v proračunski debati pa poslija sedaj klerikalni obč. odborniki, novinec in komunalni politiki, v svet zavita poročila in očitne laži.

Klub SDS je predlagal celo vrsto izredno potrebnih naprav. Predlagale so se nekateri ceste, ena važnejša od druge, med njimi tudi take, ki so bile že soglasno sklenjene v prejšnjem obč. svetu, tedaj izglasovane tudi z glasovi obč. odbornikov, ki sedijo sedaj med večino. Od 4 predlogov glede cest ni našel niti eden milosti pri večini.

Večina se tako rada ponaša s svojo sposobnostjo in delavostjo. Umočrtiti pa je morala ko je govornik kluba SDS omenil, da je bil spis, ki se tiče vodnega vprašanja, popoln že za časa, ko je g. gerent nastopil svojo službo, in da so že bila izdelana nomenja raznih strokovnjakov. Spis pa še do danes ni prišel v razpravo, ker referent za vodovod najbrže zanj sploh ne ve, ali pa ga ni utegnil prebrati. Občinski svet lo kar je obljubil, tudi izvršil. Sedanja večina se ponaša zlasti s posojilom 3 milijonov Din za regulacijo Savinje. Ugotavljam da prejšnja večina res ni razpolagala s tako veliko vsoto, le pa bila to zaedevni realizaciji ožjega načrta mnogo bliže kakor sedanja večina, ki le zahteva, da v proračunu samo denar, ni pa znala povedati kako ga bo porabila.

Nastop kluba SDS in celokupne opozicije je bil o priliki proračuna vseskozi stvaren in miren. Na isti način bi bila morda večina obravnavati tudi predloge. Ako jih ni mogla ali ni marala sprejeti, naj bi vsaj javnosti ne prikraliva resnice. To so pa glede proračuna in proračunske debate tudi naše zadnje besede.

Delazmožni upokojenci hočejo zaslužka in kruha!

Od strani upokojencev v Ljubljani smo prejeli naslednje pismo: Čitali smo, da so se nekateri gospodje občinski svetniki spravili na nas upokojence ter so nam kratkoma odgovorili pravico namestitve pri mestnem magistratu. Ker je zadeva načelne važnosti, vas prosimo, da pravici in resnici na ljubo objavite naslednjo kratko razpravo o upokojencih.

Vsi vemo, da upokojenec dandanes ni to, kar se pod to besedo običajno pojmuje, — namreč star, v službi izčrpan in fizično obnemogel državni uslužbenec s preskrbljeno rodbino. Res, tudi takih je nekaj, a večina upokojencev živi v popolnoma drugačnih razmerah. Naj za primer navedemo: Poznamo upokojenca, ki je moral v pokoj v najlepši moški dobi, star 42 let. Upokojen je bil proti lastni volji. Boril se je proti namini upokojitvi z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Oženjen je, ima dva otroka v starosti 7 in 8 let. Za vzdrževanje rodbine in odgoje otrok je pokojnina dalek premalo, čeprav je mož bil upokojen kot podpolkovnik.

Vprašamo gg. občinske svetnike, ali so mnenja, da naj ta mož, v najlepši življenjski dobi, sposoben za delo, pohajkuje brezposeln ali pa naj doma sedi v nad ego sebi, ženi in otrokom? Ali je pošteno in pravično upokojiti 42 let starega državnega uslužbenca po 22letni vestni in točni službi? Bil je brez kazni, dobil je več pohval in odlikovanj. Ali je pravično, da so ga upokojili samo zaradi tega, ker ga smatrajo njegovi predpostavljeni fizično sposobnega le za pisarniško službo, ne da bi bilo to ugotovljeno od zdravnika? In če je komčno ta državni uslužbenec po 22letnem poštenem službovanju s 7. leti službe v volni res sposoben samo za pisarniško službo — ali ni prokleta dolžnost poštenega delodajalca, da temu uslužbencu da službo v pisarni, dokler ne doseže pravice na polno pokojnino?

Naj premislijo gg. občinski svetniki, ali ni dolžnost vsakega družinskega očeta, tudi prisiljenega upokojenca, da skrbi za svojo rodbino, da se briga za zdravo in čisto stanovanje, za zdravo in tečno hrano, za dostojno obleko in za izobrazbo svojih otrok? Prepričani smo, gg. občinski svetniki, da po vseh teh premislekih ne boste odrekli službe pri mestnem magistratu upokojencem, pa makar je med njimi tudi bivši podpolkovnik. In kar velja za magistrat, naj bi veljalo, glede namestitve upokojencev, sposobnih za delo, tudi pri drugih korporacijah. Saj takšnih upokojencev, kakršnega smo naslikali in kakršnih je mnogo, bi v državi sploh ne smeli imeti.

Vreme

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Lahni vetrovi z raznih strani, nebo večinoma oblačno, megle, morda nekoliko dežja; temperatura od 6 do 8 stopinj; morje mirno.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Za nekoliko časa ni izključeno izboljšanje vremena, nejasno s padavinami, mlo.

Tiskarna za ponarejanje bankovcev v Parizu

Pariška policija je aretirala dva mlada človeka, ki sta razpečavala ponarejene bankovce za 50 frankov. Najprvo nista hotela priznati ničesar, ko so pa brati v kapi enega izmed njihju naslov klobučarske trvdke v Vitryju pri Parizu, sta priznala, da imata v tistem kraju dobro opremljeno tiskarno za tiskanje najrazličnejših bankovcev in uradnih listin. Policija je to tiskarno tudi obiskala in je pri tej priliki ugotovila, da tina je pomagal še tretji mladček, najbrže vodja ponarejevalnega podjetja. Bankovci po 50 frankov, ki so jih razpečavali, so bili precej pomanjkljivo ponarejeni.

Gospodarstvo

Novo notranje državno posojilo

Kakor je »Slovenski Narod« že predvečrajšjim poročal, je prišel v Zagreb generalni ravnatelj Pošne hranilnice dr. Nedeljković ter stopil v stike z zagrebškimi bankami zaradi eventualnega najetja novega državnega investicijskega posojila v višini 500 milijonov Din. Tudi novo investicijsko posojilo naj bi se obrestovalo po 7 %, vendar bi bil emisijski tečaj nižji kakor sedanji borzni tečaj 7 % investicijskega posojila.

Kakor poročajo iz Zagreba, je bil o tej zadevi izdan uradni komunik, iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti. Na pobudo Pošne hranilnice se je l. t. m. vršila med Pošno hranilnico in Savezom banč. zavodov v Zagrebu, konferenca, kateri so prisostvovali poleg generalnega ravnatelja Pošne hranilnice dr. Nedeljkovića, člani nadzorstvenega odbora Pošne hranilnice gg.: Jaša Protić, pomočnik finančnega ministra; dr. M. Zebić, načelnik bankarske oddelka trgovinskega ministrstva; Milivoj Stičević, namestnik generalnega ravnatelja Jadranske - podunavske banke v Beogradu ter ravnatelj zagrebske podružnice Pošne hranilnice gosp. dr. Zeljko Horvat; Savez denarnih zavodov so zastopali: predsednik dr. Ernst Miller, podpredsednik gosp. Gjorđe Velisavljević ter člani upravnega odbora: generalni ravnatelj dr. Kostrenčić, Makso Antić, dr. Pliverić, Josip Cvetko in tajnik Saveza gosp. dr. Marković.

Dr. Nedeljković je izrazil željo, da naveže neobvezno diskusijo o nekaterih aktualnih vprašanjih ter sliši mnenje bančnih krogov. Omenil je, da je pred dvema letoma, po težki denarni krizi nastopilo na našem denarnem tržišču znatno olajšanje, ki se je polagoma spremenilo v obilico denarja, ki se težko plasira in leži brezplodno pri denarnih zavodih in pri Pošni hranilnici. Ker je Pošna hranilnica v zadnjem času zbrala precej nezaposlenega kapitala (vloge na tekočih računih so se koncem decembra dvignile na 622.5 milijona Din napram 368.2 v novembru, 348.2 v oktobru in 296.2 milijona Din v septembru. Op. ur.), je nastalo vprašanje, kako plodono se naložiti te kapitala, ne da bi trpela likvidnost plasmana. Povdarjal je, da je temu problemu treba posvetiti posebno pažnjo. Pošna hranilnica igra kot kreditna ustanova vse večjo ulogo ter je pripravljena ustvariti olajšave, da oživi naš denarni in kreditni promet. Pripravljena je spreminiti nekatere formalnosti glede zavarovanja kredita. Povečati hoče lombardne kredite, kar bi moglo oživeti naše elektno tržišče.

Končno nastane vprašanje, ali ne bi bil sedaj ugoden čas, da se glede na gospodarsko stagnacijo in krizo del razpoložljivih kapitalov plasira dolgoročno, bodisi potom državnega investicijskega posojila ali pa potom izdaje hipotekarnih obveznic (založnic). V tem pogledu je prošil navzoče zastopnike zagrebskega bankarstva za njihovo mnenje.

Predstavniki Saveza denarnih zavodov so pozdravili namen Pošne hranilnice, da ustvari možnost večje izbire glede jamstva za kredite. Kar se tiče razpoložljivih sredstev pri denarnih zavodih, se danes ne more misliti na velike investicije in dolgoročne plasmane, temveč je zaradi likvidnosti treba držati večje gotovine. Povdarjali so tudi nekatere anomalije v poslovanju Državne hipotekarne banke, zlasti v pogledu obrestne mere na vloge. Opozorili so na izredno važno vprašanje davka na obresti od hranilnih vlog. Višina tega davka po načrtu davčnega zakona pomeni nevarno podražitev kredita. Predstavniki bank so sicer mnenja, da bo polagoma nastopil čas za oživiljenje dolgoročnega in investicijskega kredita, vendar smatrajo, da je za to predpogo, da se polagoma vrne zaupanje v državne papirje, da se obdrži neka stabilnost tečajev ter vrednot ter da se zagotovi stabilnost valute. Posebno važno je izvesti, ne le prehod na zlato valuto, temveč predvsem stabilizacijo valute potom potrebnih zakonskih kvel.

Kakor je iz gornjega razvidno, predlog Pošne hranilnice ni našel povolnega odziva v bančnih krogih. Tudi mi smo mnenja, da razmere na našem denarnem tržišču še niso tako konsolidirane ter da tvorba kapitala v naši državi še ni tako močna, da bi mogla država pristopiti k emisiji državnega posojila. Likvidnost in obilica obstoja pri nas le na tržišču kratkoročnega kredita, dočim vlada na tržišču dolgoročnega kredita še vedno velika napetost, kar nam potrjuje višina obrestne mere. Poleg tega pa je treba pomisliti, da bi emisija 500milijonskega državnega posojila absorbirala znaten del za dolgoročno naložbo razpoložljivega kapitala, kar mora imeti težke posledice glede na bodočo obrestno mero za kredite. Le tedaj, če se bo likvidnost na denarnem trgu še povečala, se bodo tudi razmere na našem tržišču kapitala poboljšale in bo občutnejše padla tudi obrestna mera za dolgoročne kredite. Kot svarilen vzgled naj navedemo le težke posledice, ki so v Nemčiji nastale lani po emisiji notranjega posojila v višini 500 milijonov mark. Tudi nemško vlado je obilica denarja na denarnem tržišču zavedla na idejo, da izda notranje posojilo. Čim pa je bila emisija izvedena in denar s strani države porabljen, so nastopile velike težkoče tako na denarnem tržišču kakor tudi na tržišču kapitala. Merodajni faktorji gotovo tudi pri nas na podlagi obilice na denarnem tržišču, precejnjeje kapacitete našega tržišča kapitala kakor tudi tvorbo kapitala v naši državi. Zato bi v interesu nizke obrestne mere, je potrebna za razvoj našega gospodarstva, merodajnim faktorjem odločno odsvetovali najeti notranje posojilo.

— Banaški vinogradniki proti oblastnim dokladom k trošarinam na alkoholne pijače v Sloveniji. Uvedba oblastnih taks k državnim trošarinam na alkoholne pijače, predvsem na vino, je izzvala oster odpor banaških vinogradnikov. Organizacija vinogradnikov v Vrhu je pozvala Trgovsko in obrtniško zbornico v Velikem Bečkereku, da se zavzame za interese banaških vinogradnikov in da podpre njihovo akcijo za odpravo te davštine v Sloveniji. Zbornica v Velikem Bečkereku je k temu vprašanju zavzela svoje stališče ter je poslala predstavko ministru za kmetijstvo, v kateri je prosila, da se ministru zavzame za to, da se te davštine ne potrdijo. Istočasno je poslala drugo predstavko oblastnemu odboru podunavske oblasti, v kateri poziva, da naj se, če se bodo omenjene davštine v Sloveniji uveljavile, kot represalija uvedejo slične doklade na izdelke, ki se uvažajo iz Slovenije.

— VIII. ljubljanski mednarodni vsorčni velesejem se bo vršil letos od 2. do 11. junija. Se nas muči gospodarska onemoglost. Mislilo se je, da je bilo leto 1926. v gospodarskem oziru eno najtežjih po vojni, pa je zaključek leta 1927. pokazal, da je bilo to leto še težje. Navzlic temu pa smo na najboljšem potu, da se otresemo te moreče gospodarske depresije. Vsa zaveden podjetnik ve, kaj pomenja delo Ljubljanskega velesejma v sedanjih dobi težkih finančnih razmer in splošnega gospodarskega zastoja. Bolj kot kdaj čutimo v današnjih razmerah potrebo po obstoju čisto gospodarske ustanove, v kateri naj se najbolj izraža splošno ekonomsko stanje naših krajev, pa tudi splošno stanje poedinih gospodarskih panog. Tako ustanova je naš Ljubljanski velesejem. Vendar njegovi uspehi niso odvisni le od dela uprave, temveč v prvi vrsti od zavednosti naših gospodarskih krogov in njih čula seledarnosti. Ti morajo delati z upravo velesejma ramo ob ramo. S tem bodo služili sebi, pa tudi splošnim gospodarskim interesom naše domovine. Vsi so pobavljeni na sodelovanje. V interesu naše gospodarske moči in ugleda je, da se povabilu odzovejo.

— Izvoz kapitala iz Amerike v l. 1927 pomeni nov rekord. Emisije inozemskih posojil na ameriškem tržišču kapitala so v letu 1927. dosegle nov rekord. Skupna vsota emisij inozemskih posojil v Zedinjenih državah je namreč to leto dosegla (brez konverzij) ogromno vsoto 1376.6 milijona dolarjev (78 milijard Din) napram 1134.7 milijona dolarjev v l. 1926., 1085.4 milijona dolarjev v l. 1925., 928.5 milijona dolarjev v l. 1924. in 413.7 milijona dolarjev v l. 1923. Napram l. 1923. se je torej izvoz kapitala iz Amerike potrojil. Vstevši novocemisij iz leta 1927. so ameriške investicije (brez vojnih dolgov) v inozemstvu dosegle 13 milijard dolarjev.

— Svetovna produkcija petroleja v letu 1927. Kakor poročajo iz Londona, je po pravkar sestavljeni statistiki znašala svetovna produkcija petroleja v preteklem letu 1254 milijonov barelov, to je 156 milijonov barelov več kakor v l. 1926. Ameriška produkcija, ki predstavlja preko 70 % svetovne produkcije, se je najbolj dvignila, in si oer od 770.8 na 905.8 milijona barelov. Na drugem mestu v svetovni produkciji stoji Rusija, na tretjem pa Venezuela. Nazadovala je edino produkcija Mehike za 23 milijonov barelov.

Borze

2. februarja.

Dunaj. Beograd 12.454 — 12.494, Berlin 169.07 — 169.57, London 34.55875 — 34.65875, Milan 37.55 — 37.65, Newyork 708.65 — 711.15, Pariz 27.84 — 27.94, Praga 20.99875 — 21.07875, Curih 136.28 — 136.78; dinarji 12.4050 do 12.4650.

Curih. Beograd 9.1375, Berlin 124, Newyork 519.95, Praga 20.425, Milan 27.53, Praga 15.41, Budimpešta 90.90, Bukarešta 3.195, Sofija 3.745, Varšava 58.20, Dunaj 73.25.

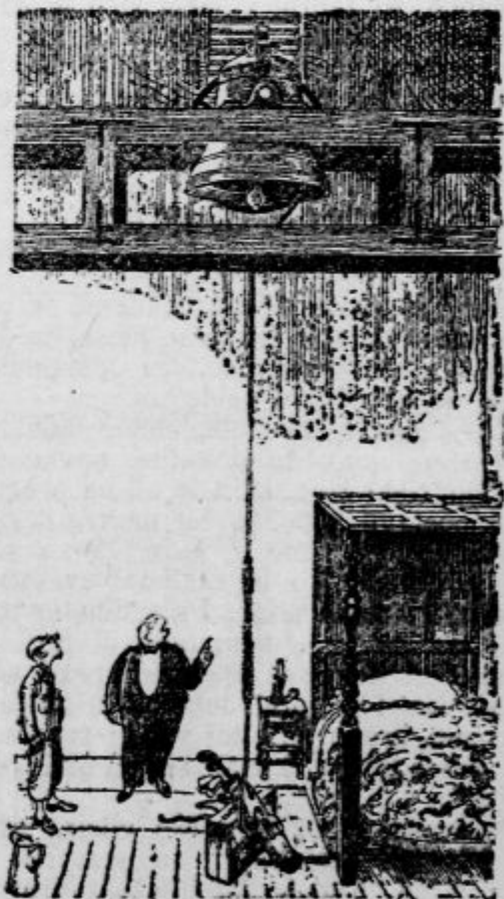
Trst. Beograd 33.05 — 33.35, Dunaj 263 do 269, Praga 55.83 — 56.13, Pariz 74.0250 do 74.3250, London 91.87 — 92.07, Newyork 18.83 — 18.89, Curih 362.25 — 364.25; dinar 38 — 39.5.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.025, v Berlinu 7.363.

Blagovna tržišča

Razmere na našem žitnem trgu. V zadnjem času je na našem žitnem trgu opažati močno naraščanje cen, dočim je na inozemskih tržiščih nastopila mlačnejša tendenca. Na ljubljanski borzi se je v drugi polovici januarja dvignila cena baški pšenici od 352.5 — 355 na 375 — 377.5, dočim je na dunajski produkti borzi cena domači pšenici istočasno popustila od 39.75 — 40.75 na 39 — 40. Naraščanje cene pšenici na naših tržiščih je pripisati slabemu dovozu blaga. Producenti deloma zadržujejo blago, deloma pa obstojajo zaradi slabega vremena in slabega stanja cene v Vojvodini težkoče pri dovozu. Naše cene so že prilično prekoračile uvozno pariteto, tako da je danes madžarska pšenica navzlic carini in uvoznim stroškom (okrog 30 Din na 100 kg) že cenejša kakor domača. Kakor čujemo, se madžarska pšenica že uvaža v našo državo.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (1. t. m.) Pod utisom nazadujočih inozemskih notacij se je kupčija na dunajski borzi dalje zožila. Trgovina z moko je zelo nepopoljna. Tendencia v pšenici je mirna. Edino za turščico je nekaj več zanimanja, toda predvsem za promptno blago. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39 — 40, madžarska Tisa (81/83 kg) 44.5 — 45; rž: marchfeldska 40.25 — 40.5; turščica: 32 do 32.50; oves: domači 33.75 — 34.25, madžarska 34.5 — 35. Moka <0> v trgovini na debelo: domača 63 — 66, madžarska 61.5 do 65.

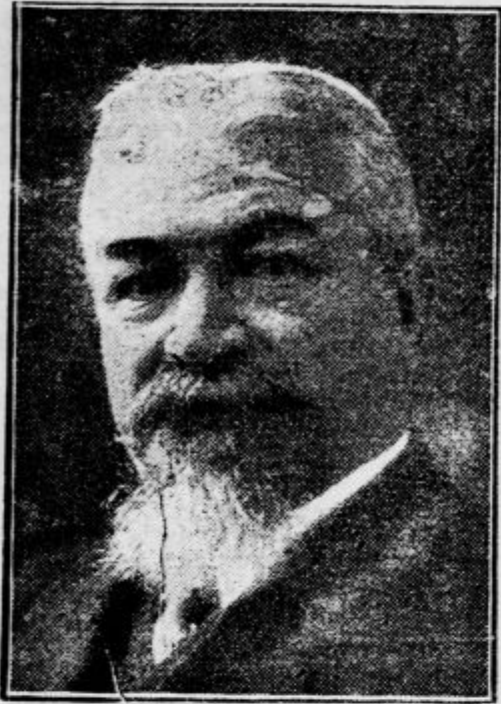
Na kmetih

Sluga: »Ker je dospelo izredno mnogo gostov, vas gospod naproša, da se izločite za to noč zadovoljiti s prenočiščem v stolpu. Če boste česa želeli, imate na razpolago tade zvonoc.« (Pasing Showal)

Iz življenja in sveta

Štefan Savov Bobčev

Včeraj je slavil 75 letnico rojstva odlični bolgarski bojevniki za praktično slovansko vzajemnost Štefan Savov Bobčev, ki je pri nas najbolj znan po svoji funkciji kot predsednik Slovanskega društva v Bolgariji.

Bobčev se je rodil 2. februarja (20. januarja) 1853. v majhni gorski vasi Eleni. S petnajstim letom so ga poslali na carigradske gimnazije. V Carigradu je tudi obiskoval zdravniško šolo ter se je udeleževal v novinarskim delom pri bolgarskih listih v Carigradu. Med rusko-turško vojno je bil v službi ruske vojaške uprave v Trnovi, 1878. pa je odšel v Moskvo, kjer je študiral pravo, toda že l. 1880. se je vrnil v domovino, kjer je stopil v sodno službo. L. 1884. je izstopil iz državne službe kot pravosodni minister avtonomne Vzhodne Rumelije. Po prevratu naslednjega leta je moral bežati v Carigrad, odkoder se je pozneje preselil v Odeso. Po trinajstih letih se je vrnil v Bolgarijo ter je otvoril v Plovdivu odvetniško pisarno. Marljivo in vestno je nadaljeval svoje znanstveno in publicistično delovanje, ki ga je pričel že kot emigrant v Rusiji. Ko se je preselil v Sofijo, je sodeloval pri ustanovitvi »Društva bolgarskih publicistov in pisateljev« ter je bil leta 1902. imenovan na sedanji univerzi za profesorja bolgarske pravne zgodovine.

Bobčev ni samo odlični poznavalec slovanskega prava (izdal je dosedaj 4 zvezke »Zbirke bolgarskih pravnih običajev«), temveč je tudi in predvsem vnet in iskren zagovornik slovanskega bratstva. L. 1906. se je vrnil v Sofijo na njegovo iniciativo in pod njegovim predstvom prvi kongres jugoslovanskih publicistov in pisateljev. L. 1910. pa ravno tako pod njegovim predstvom vseslovanski kongres.

L. 1911. je bil Bobčev v koalicijski vladi Ješev-Danev naučni minister, naslednje leto pa je bil imenovan za poslanika v Petrogradu. Po balkanskih vojnah se je vrnil v Sofijo kot univerzitetni profesor. Po svetovni vojni (leta 1920.) je ustanovil v Sofiji svobodno univerzo za državno pravo in narodno ekonomijo, katere rektor je še danes.

Prvak svetovnih šahistov v Parizu

Po večmesečni odsotnosti se je te dni vrnil iz Amerike v Pariz, kjer ima svoje stalno bivališče, prvak svetovnih šahistov, Rus dr. Aljehin. Prišel je iz Buenos Airesa. Izkrca se v Barceloni in je nadaljeval pot na Francoško z železnico.

Španski šahisti so sprejeli Aljehina s častmi, ki gredo le možu njegove kvalitete. V pristanišču je čakala nanj tisočglava množica občudovalcev. Mesto Barcelona mu je priredilo banket, ki se ga je udeležilo tisoč oseb. Ko se je pojavil v dvorani zmagovalec nad Capablancos, so zavrli viharne klic in navdušenja ni hotelo biti konca ne kraja. Po banketu se je vršila tekma šahistov pri 250 šahovnicah. Aljehin ni imel

niti minute miru. Fotografirali so ga neprestano slika, novinarji so ga nadlegovali za razgovore. Sampanjec je tekkel v potokih.

Sit barcelonskega hrupa je sedel Aljehin na vlak in se odpeljal v Pariz. O njegovem prihodu so bili obveščeni le njegovi intimni prijatelji. Ti so prišli na postajo. Toda o strah in groza! — ko je hotel Aljehin dvigniti svojo prtljago, je ugotovil, da je izgubil listek. Kako priti do stvari? Nič lažjega nego to. Aljehin je stopil v prometno pisarno in je opisal svojo neizgodo. Ko je uprava železnice čula, s kom ima opraviti, je nemudoma izdala nalog, naj se izroči prtljaga Aljehinu. Okrog prvaka v šahu se je zbrala množica postreškov in nosačev, ki so mu zastopali ponujali svoje usluge, srečni, da morejo videti slavnega moža, ki je strl nevarnega tekmeča s Kube.

Četrta obletnica Wilsonove smrti

Danes pred štirimi leti je zatislil oči mož, katerega bodo pomnili majhni narodi, dokler bodo na svetu. Ta mož je Woodrow Wilson, bivši prezident Združenih držav ter idejni utemeljitelj 14. točk, ki so prinesle mir od vojne umirajoči Evropi.

Vstop Amerike v vojno in odločitev zmage antantnih držav v Evropi je bilo njegovo delo. Povedel je Ameriko v vojno z idealizmom. Tem strašnejše je bilo razočaranje, ki ga je doživel na mirovni konferenci v Parizu. Spoznal je moral, da evropskim državam ni toliko do miru, kolikor do pohlepa in da so jim majhni narodi deveta briga, povečanje lastnega blagostanja pa prva, največja in edina skrb na svetu.

Wilson je bolehal zadnja leta pred smrtjo na arteriosklerozo, kateri je bil podlegel. Že takoj po povratku iz Evrope se ni počutil posebno zdravega. Peshal je od dne do dne in po dvanaesturni smrtni borbi je sklenil svoje veliko, idejno bogato in z nemalimi razočaranji zaključeno življenje. Če bi se bile uresničile Wilsonove ideje, bi tudi slovenski narod ne bil tako razkasan, kakor je sedaj in bi mu sijale milejše zvezde kakor mu svetijo v črni noči laškega fašizma.

Ogromen bančni polom v Berlinu

Berlinska policija ima polne roke dela, da ugotovi škodo, ki je nastala po sleparskih manipulacijah Pavla Bergmanna, lastnika bančnega zavoda »Allgemeines Lombard- und Lagerhaus«. Že dosedaj se je priglasilo nad dva tisoč oškodovancev, čijih številno stalno narašča in ki so izgubili skupaj kakšnih mnogo nad 60 milijonov zlatih mark.

Neverjetno je slišati, na kakšen način je operiral Bergmann z zaupanjem mu denarjem in kako lahkomišno so mu šli ljudje na lim. Privabljal jih je s tem, da je obljuboval visoke obresti za naloženi denar, obresti, ki so se gibale med 30 in 50 odst. Vzdrževal je celo vojsko potnikov po vsej Nemčiji, ki jim je dajal ogromne provizije. Obresti pa je plačeval z novimi glavnici, tako da je moral podjetje z neizprosno logiko napraviti ta konec, ki ga je napravilo. Pa to je Bergmanna malo brigalo. Mislil je samo na to, kako bi z ostalimi velikanskimi vsotami, ki so mu deževale v roke, vodil čim bolj razvratno življenje.

Vzdrževal je zveze na vse strani. Nekatera poznanstva iz aristokratskih krogov so mu odprla vrata v najvišjo družbo. Med njegovimi žrtvami je kopa grofov, baronov, knezov. Ljudi najvišjega družabnega stališča. Neki veleposelnik se je zadolžil na svoje imetje s pol milijona mark, da bi jih dal Bergmannu, ki mu je ponujal 48 odst. obresti; neki grof mu je zaupal 400.000 mark. Ko so grofa opozorili, da gre najbrže za nerealno podjetje in je zahteval svoj denar nazaj, mu ga je Bergmann izplačal, ne da bi trenil z očmi. To je grofa tako prepričalo, da je znova vpla-

čal 235.000 mark. Bergmann je podkupil tudi nekatere detektivske in informacijske urade, da so razširjali vesti o trdnosti njegovega podjetja. Tudi neki uradnik državnega pravdnštva se mu je dal podkupiti za takšno delo in pred kratkim upokojeni policijski ravnatelj severonemškega mesta je posredoval, da so Bergmannu podelili koncesijo za lombardni zavod.

Zanimiva je Bergmannova preteklost, tem bolj ker postavlja človeško lahkovernost v še zgovornejšo luč. Pred leti je otvoril v Berlinu podobno podjetje s podobnimi manipulacijami. Šlo mu je na kose in so mu prisodili 6 mesecev ječe, pa je pobegnil. Nekaj časa se je skrival, nato je poskusil znova svojo srečo. Sedaj so ga vendarle aretirali s sedmoro njegovih nameščencev, ki so mu pomagali pri poslih in so sijajno živeli od tujih žuljev. Tako so podpisovali ponarejene menice in jih je plačeval za vsako takšno menico s 30 do 40 markami. Listi poročajo, da jim bo še mnogo drugih pomagale sledilo v zapor, med drugimi neki višji državni svetnik in neki upokojeni stotnik. Kakšne zveze je imel slepar, je videti najlepše iz tega, da je padel v njegove mreže tudi neki sorodnik sedanjega nemškega državnega predsednika.

Ribere,

ki je v mednarodni tekmi v rugbyju med Francijo in Irsko rešil francosko moštvo velikega poraza. Irski so zmagali 12 : 8.

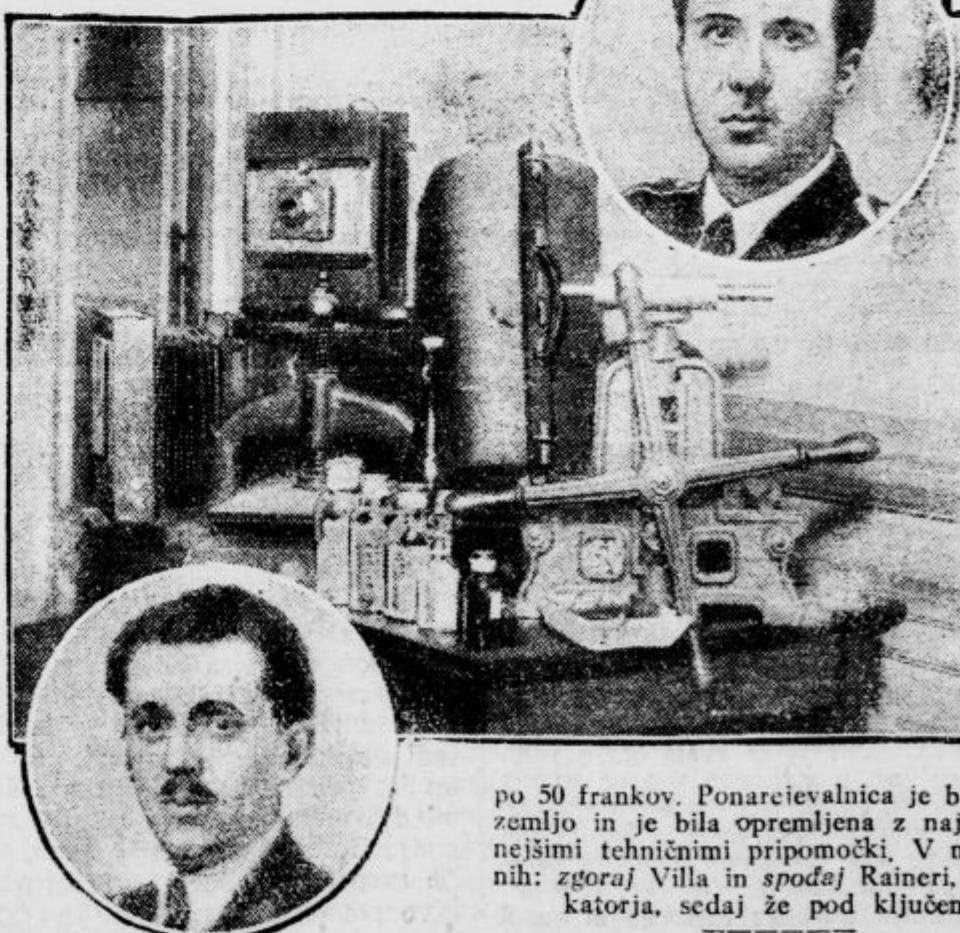
Epilog dveh revolverskih streliv pred oltarjem

Angleški listi so glede rodbinskih zadev zelo tenkočutni in poročajo o tem predmetu le v omejenem obsegu. Vendar se je »Evening Standard« osmelil prinesiti vest, da se pričakuje v najkrajšem času poroka mladega britanskega kapitana Raymonda de Trafforda z grofico Alico de Janzé, rojene Silverthorne iz Chicaga.

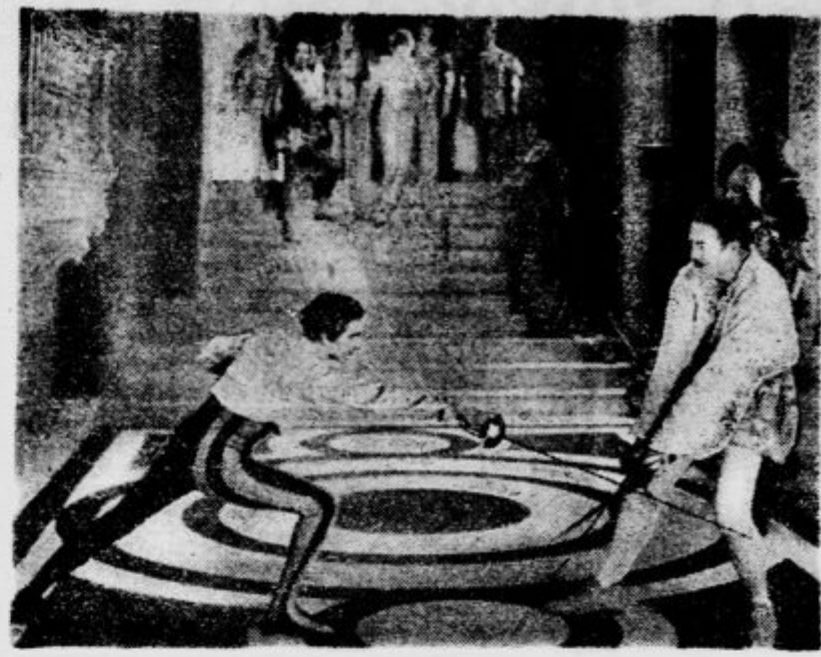
Ozadi tega pripravljajočega se zakona je namreč močno odjeknilo v pariški škandalni kroniki pred letom dni. Kapitan Trafford potomec ene najstarejših angleških plemenitaških rodbin, je lani spomlad potoval skozi Pariz v Afriko. Bil je namenjen na lov na afriške zveri. K slovesu je prišla na postajo tudi grofica Alica de Janzé, o kateri je šel glas, da je Traffordova ljubica. Kapitanova rodbina ni hotela trpeti

Novi ponarejevalci francoskih frankov

Francoska policija je odkrila novo družbo, ki je ponarejala francoski papirni denar

po 50 frankov. Ponarejevalnica je bila pod zemljo in je bila opremljena z najmodernejšimi tehničnimi pripomočki. V medaljo njih: zgoraj Villa in spodaj Raineri, falsifikatorja, sedaj že pod ključem.

Mladini neprimerno!
Prvak ljubimcev vseh časov!

Monumentalni velefilm

iz temnega srednjega veka, za časa vladanja zlo-
glasnih Borgijev v več-
nem Rimu.

Oba dea v enem
sporedu

Don Juan

v glavni vlogi lepi lju-
bimec ženskega sveta
John Barrymore

V Rimu! Ljubimec Lukrecije Borgije. — Spletke in intrige. — Opasni sestaneč. Strahovlada Borgijev. — Prva ljubezen. — Ljubosumnost. — Dvoboj. — Obsojen na smrt. — Pred inkvizicijskim sodiščem. — Grozne muke. — Rešitev in beg. Pri vseh predstavah svira pomnoženi orkester istoimensko Mozartovo opero Don Juan.

Predstave ob: 4, tričetrt na 6, pol 8 in četrt na 10

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

te zveze. Poslala je Raymonda v Afriko na oddih — in na pozabo ljubezenske pustolovščine z osebo nižjega stanu, katere ni hotela sprejeti v svoje sorodstvo.

Na postaji so bili že zbrani Traffordovi sorodniki, prijatelji in znanci, kar pridrvi na peron ženska. Vihtela je v roki samokres, pomerila proti lovsko opravljenemu kapitanu in sprožila petelina dvakrat zaporedoma. Trafford je omahnil na tla, atentatorka pa si je, preden so jo prijeli, tudi sama pognala par krogel v roko. Oba so naložila na voz in ju odpeljali v bolnišnico. Ves Pariz in za Parizom London je šušljal o škandalozni dogodivščini. Grofica je kmalu ozdravela, rane kapitana Trafforda pa so se celile počasi. Šele pred kratkim je toliko okreval, da je lahko ostavil posteljo. Tedaj je bila pred pariškimi sodniki obravnava tega slučaja. Atentatorka je bila pogojno obsojena na šest mesecev ječe. Te dobe pa ne bo nikoli odsedela, zakaj najnovejša poročila javljajo, da sta se Trafford in grofica pobotala in da se bo še v tem predpustu vršila svatba, ki je šla skozi dve revolverski krogli.

2000 operacij na želodcu

Na kirurški kliniki graškega vseučilišča je izvedel znani kirurg profesor dr. Haberer svojo 2000. operacijo na želodcu. Ko je stopil v dvorano, so ga njegovi številni učenci navdušeno pozdravili. Operacija (oteklina v želodcu) se je izvršila z lokalno anestezijo v teku 40 minut. Prvotno so nameravali, da bi mu bil za asistenta pri operaciji njegov stari učitelj, dunajski profesor doktor Eiselsberg, pa se je moral ta nena doma odpeljati v inozemstvo. Svojo 1000. želodčno operacijo je izvršil doktor Haberer pred štirimi leti. Silno lepi so njegovi uspehi. Izmed vseh njegovih dosedanjih operirancev jih je ozdravelo popolnoma 90,2 odst., 5,8 odst. jih je umrlo na boleznih, ki niso bile z operacijo v nobeni zvezi (vnetje pljuč, hripa itd.), in samo 4 odst. pacientov je podleglo operaciji.

Italijansko kavalirstvo

Skozi temno zimsko noč drvi avtomobil iz Rima proti malem mestu v okolici. Vodi ga eleganten, mlad človek, v notranjosti se vidi silhueto žene, ki leži na sedišču. Avtomobil se vstavi pred bolnico in na zvonjenje mladeniča se pojavijo bolničarke, katerim odda gospodič izredno lepo mlado dekle, ki je ležalo v avtu, češ, da je omedlelo. Preje ko so bolničarke utegnile dogmati, da gre za mrliča in ne za omedlelo osebo, je mladi gospod avto pognal v temno noč in izginil. Sodna preiskava je pa spravila na dan sledeče: mlade-

nič, po imenu Gallarotti je imel z mladenko ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Poskus da bi se odstranile te posledice je povzročil smrt devojke. Njen ljubavnik jo je umirajočo zmašil v avto in odpeljal celo uro daleč v bolnico in jo tam prepustil njeni usodi.

Rokavice, ki grejejo z elektriko

Angleški profesor Low je izumil rokavice, ki grejejo s pomočjo električnega toka in ki so pripravne zlasti za avtomobilske vožnje. Na hrstu rokavice se nahajajo posebni kurilni elementi, ki so pokriti z zaklopkami in ki ležijo na od znotraj na tenki mreži iz blaga. Električni tok se dovaja iz baterije na avto po tenki žici ki gre skozi ovrtnik pod rokavom do rokavic.

Hladnokrvnost

Družba smučarjev je naletela te dni na Morteratskem ledeniku na dve prepadli mladi Angležini, izmed katerih jim je ena povedala da je nje brat zlezel preko visoke pečine v prepad. Takoj so se podali na tisto mesto in so kmalu zaslišali glas mladega Angleža, ki je velel, da se počuti izborni in da se ni treba zanj nič bati. Iz prepada se je začel dvigati rahel oblček dima — ponesrečenec je na dnu kadil. Po dveh urah sta dospela dva vodnika z dolgo vrvjo. Z največjim mirom je poslal Anglež najprvo nahrbtnik in eno smuč gor — druga se mu je pri padcu polomila — potem je privezal še sebe na vrv. Ko je dospel gor, je bil smrtno blede in napol premrzle, toda v ustnem kotu je stiskal prižgano cigareto.

× *Jožefina Bakerjeva na Dunaju.* Slovita črna plesalka Jožefina Bakerjeva je prisplala na Dunaj, odkoder se odpravi na Semmering. V marcu bo nastopila na revijah v dunajskem Ronacherju. Dunajčani jo mislijo počastiti z velikimi manifestacijami in še večjimi honorarji. Pozneje pojde mulatka v London, nato pa se vrne v Pariz, kjer si meni zgraditi palačo na avoniji Burgeaud.

Vsakdo, ki duševno dela

pozna kot posledico duševnega nara-
nja utrujenost ter ve, da po eni ne
prespani noči ni moč, da človek
koncentrira svoje misli.

Oni, ki je to poskusil, naj pij-
vsak predvečer eno steklenico

OVOMALTINE

ki ga ozdravi.
On ne bo občutil, da ima prena
polnjen želodec in tudi ne, da je la-
čen. To mu povzroči, da bo lahko za-
spal.

Se važnejše je to, da Ovomaltine
radi svoje velike hranljive vrednosti
in lahke prebavljivosti nadomestijo
za časa spanja energijo, ki smo je
potrošili tekom dneva, tako, da zjut-
raj posedujemo ponovno ono ener-
gijo, ki nam je potrebna za dnevno
delo.

Dobite jih v vseh lekarnah, droge-
rijah in boljših delikatessah za ceno:
100 gr Din 18.50, 250 gr Din 36.25 i
500 gr Din 63.25.

Zahtevajte vzorec zastoj, pozivajo
či se na ta list od

Dr. A. WANDER, d. d.
Zagreb.

Kyan Hakusai:

Mladenč in gejša

(Iz »Starčevih povesti«).

Starci so govorili: Nek mladenč se je bil tako zapletel v niti neke gejše, da je hotel plačati lastniku čajnice odškodnino in se poročiti z dekletom.

Ko je ona to zvedela, mu je dejala: »Hočem vam, če dovolite, povedati zgodbo. Neki žrec, ki si je bil na bregu reke postavil kočjo, je šel prekrasnega pomladanskega dne v gore. Srce se mu je otajalo, ko je zagledal cvetočo črešnjo in rekel si je: Presadim jo na svoj vrt, da se je bom radoval jutraj in zvečer. Zakaj ni je lepše stvari na svetu. Naej je torej delavec in je dal presaditi drevo na svoj vrt in srce se mu je radostilo, kadar se je ozrl po njem.

Toda neko noč je prišel vihar, ujel se v vejah drevesa in ga prevrnil s kočo vred. Ker je torej ležalo drevo na podrtinah kočje, je delal vsakdo, kdor je to videl: Da ni stalo to ne-potrebno drevo, se trdna kočja ne bi bila podrli. In so zabavali nanj in pri svoji preproščini niso pomislili, da je najbolj kriv nesreče žrec sam, ki ga je bil tja presadil, in vihar, ki ga je bil izdril. Zdaj pogledjte: vi ste kakor

koča tega žreca, ki je bila po nespa-metnem zgrajena na bregu reke, kjer je bila najbolj izpostavljena viharjem. In če zbog te nepremišljene poroke propadete, bodo vsi mene zmerjali, kakor so zmerjali drevo. Dejali bodo to vem za gotovo — da ste šli zaradi gejšo po zlu, in ploha njihovih očitkov se bo izlila sama name. Če bi me tukaj oprostili mojih obveznosti, bi bili podobni tistemu, ki gre z lučjo v rokah proti vetru, kmalu bi oba stala v temi. Počakajte torej leto dni! Ta čas uporabljajte skrbno svoje imetje, če bi me, potem še hoteli presaditi na svoj vrt, bi vam bila vsekdar hvaležna za to.

Mladenčica so njene besede globoko ganile in oči so se mu orosile.

»Nesebičnost tvojega srca je več kot človeška,« je rekel.

Slušal je njene besede, se vrnil k svojcem in živel leto in dan varčno in v redu, tako da je potem lahko odkupil gejšo od njenega gospodarja in se oženil z njo. Živela sta v slozi in sreča jima je sijala...

Ni ne prekaša iskrenosti te preproste gejšo in spoštovanja, ki ga je mla-denč izkazal njenim besedam.

Toda jaz mislim — tako je zaključil stari — da je bilo kaj takega le v tistih starih časih mogoče.

Iz novosti državne licejske knjižnice v Ljubljani

(Priobčuje dr. Joža Glonar.)

XXVI.

Anson M.: Une Sociétés des Flagellantes. Réminiscences et Révolutions. Paris 1902. (41.375.)

Babič B.: Morski riečnik hrvacko-srbski usporjedben s italijanskim jezikom. U Trstu 1870. (44.611.)

Berilo, Cetrto, za štiri- in vežredne obče ljudske šole. Sestavljal A. de Micheli. Trieste 1920. (44.742.)

Bernatzik E.: Die österreichischen Verfassungsgesetze. Wien 1911. (44.382.)

Bodjanskij O. M.: Сочинения славянских писмен. Москва 1855 ili 44.519.

Canisius Th.: Abraham Lincoln. Historisches Charakterbild. Wien 1887. (41.827.)

Curtius, E. R.: Balzac. Bonn 1923. (44.707.)

Dedijer J.: Hosa Cpoiaa Beopax 1913. (41.848—154.)

Dittmann W.: Die Unabhängige Sozialdemokratische Partei Deutschlands. Berlin 1921. (II 42.021—3.)

Evans A.: Los Esclavos del Adriatico y la ruta continental de Constantinopla. Buenos Aires 1917. (II 41.408.)

Freytag-Loringhoven, H. Fr. v.: Die Heerführung Napoleons in ihrer Bedeutung für unsere Zeit. Berlin 1910. (41.395.)

Gavrilović M.: Из нове српске историје. Beograd 1916. (41.28—193.)

Gottlieb S.: Praktische Anleitung zur Ausübung der Heliogravüre. Halle a. S. 1905. (41.348—53.)

Haas W.: Viktor Freiherr v. Hein. Ein Gedenkblatt. Wien 1915. (41.370.)

Italia e Jugoslavia. A cura d' un gruppo di scrittori italiani e jugoslavi. Firenze 1918. (41.390.)

Jadran, Ilustrovani. Sedmični poučno-zabavni priloge. Buenos-Aires 1917—(II 41.401.)

Jespersen O.: Lehrbuch der Phonetik. Leipzig 1913. (41.376.)

Keller Fr. v. P. P. Trautmann: Kommentar zum Reichs- und Staatsangehörigkeitsgesetz vom 22. Juli 1913. München 1914. (44.620.)

Kriegszeitung, Liller. Eine Auslese. Berlin 1915—(41.393.)

Lamer H.: Römische Kultur im Bilde. Leipzig 1922. (45.250—81.)

Leger L.: Les Slaves en 1887. Agram et les Croates Paris 1868. (41.390.)

Masaryk T. G.: Základové konkrétné logiky. V Praze 1885. (41.363.)

Memorandum addressed by The Yugoslav Socialists to The International Socialist Peace Conference in Stockholm. London 1917. (41.344.)

Mercator G.: Die Verwendung künstlicher Lichtquellen zur Portraitaufnahmen u. Kopierzwecken. Halle a. S. 1898. (41.348—30.)

Müller H.: Die Misserfolge in der Photographie und die Mittel zu ihrer Beseitigung. Halle a. S. 1917—19. (41.348—79.)

Pavlovič M.: Нама папја Језик и етничка синтеза. Hum 1915. (43.03—10.)

Preiswerk R.: Bemerkungen zu den Doppelendrücken »Gott und Mensch«, »Glück und Tüchtigkeit«, bei griechischen und römischen Dichtern. Göttingen 1924. (II 45.126.)

Rad, Sedmogodišnji, Ljre Napoda. Ljubljana 1927. (44.473.)

Reiser O.: Materialien zu einer Ormis Balcanica. Wien. 1894—(II 41.405.)

Richter K.: Die Herbart - Zillerschen formalen Stufen des Unterrichts nach ihrem Wesen, ihrer geschichtlichen Grundlage und ihrer Anwendung. Leipzig, 1898. (41.358.)

Saager A.: Das Melvil - Deweysche Dezimal - System. München. 1912. (44.675.)

Scheller - Steinwartz R. R.: Auswärtige Politik und Diplomatenkunst. Berlin. 1921. (II 42.021—3.)

Schreiber W. L.: Das erste Zusammenwirken von Bild- und Typendruck. Mainz. 1925. (II 42.208.)

Schuselka Fr.: Das provisorische Oesterreich. Leipzig. 1850. (41.316.)

Seraphim P. H.: Rumänen. Breslau. 1927. (II 44.577—7.)

Serbie, La. à l'Exposition universelle de 1911 à Turin. Belgrade. 1911. (41.399.)

Slekovec M.: Odlučni Kranici. V Ljubljani. 1887. (41.311.)

Spomenica istarskih Jugoslavena za mirovni kongres u Parizu. Zagreb. 1919. (44.705.)

Stenger E.: Neuzetliche photographische Kopierverfahren. Halle a. S. 1920. (41.348—63.)

Stier - Somlo Fr.: Die rechtliche Natur und politische Eigenart des Deutschen Reiches. Berlin. 1921. (II 42.021—3.)

Šišić F.: Бискуп Штротманер и јужнословенски мисао. Beograd 1922. (41.328—162.)

Sola, Glasilo gorških učiteljev. V Gorici. 1880—(41.369.)

Thom R.: Erdkunde und das Gymnasium. Leipzig. 1926. (II 43.381.)

Varnhagen von Ense, K. A.: Die Schlacht von Deutsch - Wagram am 5. und 6. Juli 1809. Deutsch - Wagram 1909. (41.380.)

Vojnović L.: La Dalmatie, l'Italie et l'unité yougoslave (1797—1917). Genève. 1917. (41.325.)

Vrčević V.: Narodne basne. U Dubrovniku. 1883. (41.334—13.)

Winkelmann E.: Geschichte der Angelsachsen bis zum Tode König Alfreds. Berlin. 1883. (44.625—II/3.)

Wolovich E. v.: Kämpfe in der Lika. In Kroatien und Dalmatien. Wien. 1906. (41.393—6.)

Year Book of the Carnegie Endowment for International Peace. Washington. 1912—(II 44.562.)

Zagoršek A.: Konec sveta. Premišljevanja o vzrokih pogina naše zemlje. V Trstu. 1899. (41.300.)

NA VRHUNCU STOJE NOGA VICE Z ŽIGOM: KLUČ

načelo jše najtrajnejše, zato najcenejše

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

NAČELO JŠE NAJTRAJNEJŠE, ZATO NAJCENEJŠE

Pismo

Gosp. Emilu Adamiču,
profesorju in odličnemu slovenskemu skladatelju

v Ljubljani.

Dragi Emil!

Ne vem, kako bi se ti zahvalil na najpriljubnejši način za Tvojo veliko ljubeznivost, s katero si objavil — vseeno, ali zasluženo ali nezasluženo — črtico o mojem skromnem delovanju. Podpisal si jo s polnim Tvojim čislanim imenom, kakor da sem učinil Bog ve kaj posebnega. Dobro, naj sodijo drugi, a zagotavljam Te, da vem hvalo skrečiti na faktično stanje, kar pa je brez, pripisujem ljubeznivosti ocenjevalca. Kakor bršlan si, ki se je ovil razvalin mojih 60 let, da jih ozeleni in okrepi. Moram reči: če bi bil našel v svojem življenju vedno toliko ljubeznivosti, storil bi bil več, a Ti si že z ostankom zadovoljen. Ohrani Te Bog v čast umetnosti in v blagor naroda!

Tvoj

Schwab (Suab).

Celje, 28. januarja 1928.

Opozorilo glede križcev sv. Franciška

Zadnji čas so slovenske novine opozarjale ljudstvo na delovanje nekih inozemskih potnikov, ki so s pomočjo svojih tuzemskih zastopnikov razpečevali po Sloveniji, zlasti po deželi, tako zvane jubilejne svete križce sv. Franciška. Baje je bilo treba plačati 200 Din (25 Din pri naročilu, ostalo pa ob prejemu) in bi bili za to kupci deležni tudi dobrot 25 sv. naš, katere naj bi se opravile pri privilegiranim oltarju sv. Sebastijana v Rimu.

Ker imena kupcev, oziroma naročnikov križca, podpisanimu sodišču niso znana, se vsi opozarjajo, da naj se javijo na najbližjih žandarmerijskih stanicah, in se izjavijo o tem, od koga so oni križ kupili ali naročili, kaj se je namreč njim pri nakupu zadrževalo o križu samem in o tem, da bi se za kupce križa darovalo 25 sv. naš ter ali in v koliko so oni s tem oškodovani.

Okrožno sodišče v Mariboru odd. X.

Sport

Jugoslavija : Avstrija

JNS je na svoji zadnji seji sprejel ponudbo avstrijskega nogometnega saveza, naj se vrši tekma med našo in avstrijsko reprezentanco 6. maja na Dunaju. Isti dan igra Avstrija tudi v Budimpešti proti madžarski reprezentanci. Proti nam bo igralo moštvo, ki bo sestavljeno iz starih igralcev, dočim bodo proti Madžarom nastopile mlajše moči.

Tudi naš savez mora ta dan postaviti dve garnituri, ker moramo ta dan igrati tudi proti Rumuniji za zlato pokal našega kralja. Ta tekma se vrši v Beogradu. JNS je sprejel predlog našega saveznega kaptana, naj se v 1. reprezentanci za Avstrijo in Rumunijo sestavijo iz igralcev štirih podsavezov, in sicer bosta tvorili Subotica in Beograd eno moštvo, Zagreb in Split pa drugo. Jedro obeh moštev bosta vsaka kor dala BSK in Hajduk.

Smučarske tekne na Pohorju. Zanimanje za nedeljsko prireditev na Pohorju je izredno veliko. Poseben pomen prireditvi bo dalo tudi to, da startajo nekateri olimpijci, ki ne gredo na olimpijado. Boj bo vsled tega izredno zanimiv. Snežne razmere kot nam javljajo so dobre, teren pa naravnost idealen. Ljubljanski smučarji se odpravljajo večinom v soboto z opoldanskim brzovlakom, ostali pa gredo zvečer. Savez bo zastopan po več odbornikih — Vabimo vse ljubljanske smučarje, ki Pohorja še ne poznajo, da izrabijo to priliko in si ogledajo naše severne zimske posejstojanke.

Hernalser Sportklub je bil izključen iz avstrijskega nogometnega saveza, ker se je od svojega nasprotnika prostovoljno dal premagati z veliko goliferenco 36 : 1, samo, da je mogel njegov nasprotnik doseči prvo mesto v svojem razredu.

Rezultati v Corinti d' Ampezzo. Jugoslovski dijaki so se v bohsleighu plasirali na tretje mesto s časom 4:57. Prvi so bili Italijani s 3:09,8, drugi Francozi s 3:25, četrta pa Švicariji s 4:57. V jugoslovenskem timu sta bili dve dami.

ASK Primorje (veselični odsek). Danes, v petek, ob 20. sestanku v kavarni Emona, katerega naj se udeležijo zaradi važnosti sledeči gg.: Sketl I in II, Kalin I, Saksida, Moro, Sancer, Puc I in II, Ročan, Windisch J. in R., Jančigaj, Tykač, Dovgan, Dramičnin. — Načelnik.

Dopisi

ŠISKA. Občni zbor sokolskega društva v Šiški se bo vršil 12. t. m. ob 21 v prostori deske osnovne šole v Šiški z običajnim dnevnim redom. V primeru nesklepnosti se bo vršil redni občni zbor v smislu društvenih pravil pol ure kasneje, ob vsaki udeležbi članstva. Bratje in sestre! Vabimo vas k polnoštevilni udeležbi, da čujete o našem delu in nam tudi daste za prihodnjo dobo dobrohotnih nasvetov. — Zdravo! — Odbor.

V RADOVLJIC priredi v nedeljo, dne 5. februarja ob pol 4. popoldne krajevni odbor Rdečega križa predavanje o tuberkulozi. Zanimivo in nadvse poučno predavanje bodo poljasnjale filmske slike. Vršilo se bo v restavraciji Kunstelj v Radovljici in bo predaval gospod dr. A. Slivnik.

DOL. LOGATEC. Sokolski oder v Dol. Logatcu je vprizoril v soboto in nedeljo dramo »Herman grof celtski«, ki je nepričakovano dobro uspeła. Vloge so bile zasedene po izbornih močeh in v tej drami so nam igralci predložili res pravi značaj močetev in navadnih ljudi iz te dobe. Ponovno so pokazali naši delavci, da so v izbiri igre na pravem mestu, kajti ta krasni oderski umotvor dr. A. Novačana nam je nudil zares pravi užitek. — Dne 4. februarja priredi Sokol svojo običajno maskerado. Sodeloval bo »Jazz-band« iz Ljubljane. Kot veselo novico sporočamo komedijo, da sta se brat Franc Mihevc in sestra Godina, člana Sokola v Logatcu, v nedeljo poročila. Obilo sreče!

DOL. LOGATEC. Sokolsko društvo v Dol. Logatcu priredi jutri 4. t. m. maskerado. Sviral bo salonski jazz-band iz Ljubljane. Plesalo se bo vso noč!

MENGES. V nedeljo 29. januarja je imelo sokolsko društvo v Mengšu občni zbor, ki je potekel v najlepšem redu. Žal, da zaradi pomanjkanja telovadnih moči ne more društvo tako uspevati, kakor bi sicer lahko, drugič pa delajo naši nasprotniki z največjo paro, da bi društvo zadušili. Na pustno nedeljo 19. t. m. priredi društvo veliko maskerado v dvorani br. staroste P. Funtka. Vabimo vse prijatelje Sokola na največje društveno zabavo! Dostojne maske dobrodošle ter vstopnine proste, ako se izkažejo z druženim potrdilom! Najlepša maska prejme darilo. Začetek ob 20. uri. — Zdravo!

SLOVENJGRAD. Namesto cvetja na grob pokojnega odvetnika brata dr. F. Pirnata so darovali, sledeč velikodušnemu zgledu blagega pokojnika, za Sokolski dom v Slovenjgradu po Din 250: dr. R. Kunc in I. Rojnik; 200 Din: N. Hercog; po 100 Din: R. Hribar & Co., J. Klun; ing. E. Puppis, ing. F. Zupančič in A. Peršuh; po 50 Din: V. Senica, F. Šentjura, F. Debevc in K. Sovre; skupno 1400 Din.

Naši onstran granic

Delovanje podeželskih fašijev

V italijanskih listih se množe poročila o uspešnem delovanju podeželskih fašijev. Namen, ki ga zasleduje fašizem s to samohvaljo, je pač več kot jasen; pokazati se hoče svetu, da se naš narod na Primorskem čim dalje bolj odvrca od svojih lastnih narodnih idealov in se vedno bolj in bolj oklepa italijanstva.

Kako se n. pr. prijetno čita v »Popolu di Trieste« poročilo iz Senožeč o seji direktorija tamošnjega fašija!

Pod predsedništvom političnega tajnika dr. Giamporcara in ob navzočnosti članov gg. Medena (I), Mlakarja (I), Portie, Sturma (I) in Suše (I) se je sestel direktorij senožeškega fašija. Politčni tajnik izraža, tomače misljenje direktorija in vseh fašistov, svoje zadovoljstvo, da je bil poročnik Emilio Grazioli imenovan za zapuščnika sežanskega okrožja, h kateremu so se sedaj priključile tudi Senožeče. Senožeški fašij, ki visoko ceni dragoceno delovanje por. Graziolija za kraške kraje, je vesel, da more sodelovati pod njegovim izkušenim vodstvom. Upravni tajnik Sturm je podal blagajniško poročilo. Prečita se pismo tržaške fašistične federacije, s katerim se izreka pohvala senožeškemu fašiju, da je razpečal toliko koledarjev, fašistične stranke (po 15 lir komadi). Nadalje se je prečitalo pismo političnega tajnika tržaške provincijalne fašistične federacije, inž. Cobala, ki se živo zanima za »vzpostavitev telefona, ki je za Senožeče življenjske (?) važnosti«, za kar pa se nasprotno zesebna družba, ki ima v zakupu telefon na Primorskem zelo malo zanima. Končno je direktorij izrazil svoje priznanje podstatu Medenu in dr. Giamporcaru (ki sta oba člana direktorija) svoje priznanje na njunem prizadevanju, da se je ustanovila v Senožečah mlekarina, kar se je pa zgodilo

Po skrajno znižanih cenah

se oddajajo v večjih ali manjših partijah ali tudi v celoti razne poučne in zabavne slovenske in nemške knjige, starejši letniki »Ljubljanskega zvonca«, trgovske knjige, svinčniki, razglednice in razne druge pisane in risalne potrebščine v

NARODNI KNJIGARNI, Stritarjeva ulica 2.

Kontenina rjava	Din 7, 10, 14	Brisače mt. . .	Din 10, 14, 20	Koperdeke .	Din 320, 480, 600
„ bela	„ 10, 12, 14	Brisače froitirke .	„ 24, 32, 48	Za marace gradl .	„ 28, 32, 42
„ za rjuhe bela	„ 22, 26, 32	Šifon	„ 10, 14, 18	Kovtri klotasti	„ 185, 220, 260
„ kapne	„ 34, 46, 52	Cefir	„ 10, 14, 20	Koci	„ 125, 165, 300

JOSIP ŠLIBAR, LJUBLJANA, Stari trg šte. 21

Kavarnari
tražite
ci-
lenki

»ORIENT.«
Prava turska čista u Dibeku tučena i mljevena kava dobile se samo kod
»ORIENT.«
praziona i mljevaona kave
Salih Prčić, Tuzla, — Jovanovića ul. br. 2.
Traše se zastupnici za Sloveniju.

Posilite
poštanski
pa-
ket
branko
poštarni

Sprejem detajlista in skladiščnika

v specerijsko veletrgovino v Ljubljani. — Oznam se le na izvežbane, solidne in zanesljive z večletno prakso. Ponudbe na oglasni oidelek »Jutra« pod šifro: »Trajna služba«.

+

Moja iskreno ljubljena žena, moja zlata

Nuša

e včeraj po dolgotrajnem težkem trpljenju za vselej zatisni a svoje tihe, dobre oči.
Pogreb bo v Begunjah na Gorenjskem v petek, dne 3. februarja ob 11. uri dopoldne.
Mir in pokoj njem! lepi duši.
V Ljubljani, dne 1. februarja 1928

Dr. Ivan Robida.

seveda po zanimanju tržaškega prefekta in tržaškega provincijalnega fašističnega tajnika inž. Cobola ter v zadnji vrsti tudi tržaške kmetijske potovalne šole. Razpravljale so se potem še nekatere »notranje« stvari, naker se je seja zaključila.

Tako si torej gospodje člani direktorija kade drug drugemu v sejah in potem v javnih listih, samo da se kaže javnosti, kako se pridno dela za fašizem in njegovo utrditev med »drugorodci«.

Šest visokošolcev iz Padove

Kaj naj store oni naši dijaki, ki so tamle meseca novembra po nesreči, slučajno ravno v času, ko je bila italijanska fašistična javnost tako »silno močna«, zaradi podpisa francosko-jugoslovenske prijateljske pogodbe, v Padovi praznovali promocijo svojih dveh tovarišev ter so bili tedaj aretirani zaradi prepevanja »jugoslovenskih iredentističnih pesmi« in potem izključeni s padovanske univerze: Ti dijaki — šest jih je in so medicinci in pravniki — so se nato skušali vpisati na kaki drugi italijanski univerzi, celo v Napoliju, ali niti ena italijanska univerza jih ni hotela sprejeti. Razumljivo je, da so nato hoteli oditi v inozemstvo, da bi tamkaj nadaljevali svoje študije. Toda vse njihovo prizadevanje je zaman: italijanske oblasti nikakor nečajo izdati potnih listov in tako ne morejo čez mejo in ne morejo nadaljevati svojih študij. Kaj naj store sedaj? Ali naj se odpovedo po tolikih letih in tolikih stroških nadaljnjemu študiju in se lotijo kmečkega dela doma, ker so itak kot državi in fašizmu tako silno nevarni živeli pod stalnim oblastnim nadzorstvom in le redkokdaj mine dan, da bi se ne zanimala varnostna oblast za njihovo zdravje!

— Miglaj, da naj prosijo za premostitev, je dobilo nekaj slovenskih učiteljev in učiteljic na Gorškem. Premalo je »babilles« iz njihovih šol.

— Šivilotto. Trgovca Viktor Zivic v Komnu je pisal svoj priimek po nemško Šivitz. To mu ni več ugajalo in prosil je prefekturo za italijansko preoblikovanje svojega priimka. Oblast mu je ugodila in se piše gospod Viktor Zivic Vittorio Šivilotto.

— Španski sleparji so razposlali v Julijsko Krajino polno pismo, s katerimi se vabijo naslovljeni v španske ali portugalske kraje, kjer jih čakajo skriti veliki zakladi denarja. Najprvo treba poslati večji znesek za razne stroške in potnino, potem se razkrije dotičniku, kje ga čaka denar in kako bo prišel do njega. Ze nekaj desetletij uganjajo to sleparijo in dasi je bilo že mnogo ljudi iz raznih dežel grdo opeharjenih, padajo vendar še vedno lahkovorneži na španske limanice. V Primorju vohunijo za pismi, ki prihajajo iz inozemstva. Kako to, da puščajo španska slepari tako vsestransko varuje ljudstvo pred vsaška pisma med ljudi, ko vendar fašizem kim zapeljevanjem v škodo!

— Pot iz Tolmina v Čadrg je v takem stanju, da človek ni varen svojega življenja, ko se peha po nji proti svojemu domu. Kmetje so to izprevideli in ker pri oblasti ni nobenega smisla za popravljanje poti, so segli po samopomoči in napravili že precejšen kos poti. Pri županstvu so zopet podrezali in obljubljana jim je podnora 200 lir! Občinski denar zapravljajo rajše za fašistične organizacije.

— S Koroskega. Znano je, kako je bivši poslanec Landbunda, vlomilec Puschl svoj čas v deželnem zboru napadel slovenskega poslanca Poljanca. Puschl se je obnašal, kakor kaka šnopsarska baraba. Do-

bil je od Poljanca primeren odgovor. Puschl je imel po zadnjem vlamu vse pripravljeno, da odpotuje v Nemčijo — V Celovcu so danes tako podivjane razmere, da v nobenem lokalu in nobenem uradu ne dobi odgovora na slovensko vprašanje. Kdor govori slovensko, je v nevarnosti, da ga prav grdo opusujejo ali pa celo pretepejo! Po raznih podeželskih uradih ozmerjajo s »Čuši« vse, ki ne znajo govoriti gladko nemški. — Podpiranih brezposelnih ljudi je v deželi nad 9500. — Odvetnikov je na Koroskem 81, od teh v Celovcu 41. — Živahno je bilo delovanje izobraževalnega društva v St. Jakobu v Rožu v preteklem letu. Društvo je priredilo nekaj iger in pevski odsek je uspešno nastopal. Društvo je imelo 459.50 S dohodkov in 457.30 S stroškov. Letos bo delovanje društva še obsejnejše.

— Slovenske koledarje plenijo milicariji vsepovsodi. V Hudiljuhi in Podbrdu sta šla dva milicarija po vseh hišah in raztrgala sta vse slovenske koledarje.

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

»Ugajate mi!« je vzkliknila.

Nenadejanost in neobičajnost tega dogodka sta ohromili Nealu. Zdelo se mu je, da sanja. Njen obraz je imel čisto poseben mik. Iz teh zaspanih, zapeljivih oči, tega izzivalnega, porogljivega nasmeška, teh rdečih ustnic, tako polnih in mladih pod bagreno barvo, iz vsega njenega bitja je dihala nova, neznana sila, kakršne še ni bil doživel — neduhovna, prvobitna, močna kakor težko vino.

»Dragec, ali hočeš plesati z menoj?« je vprašala, sklanjaje glavo na rame in upiraje priprte, zastrite oči v njegov obraz.

»Ne,« je odvrnil Neale in jo je rahlo, a hladno odrinil od sebe.

Ospnila je. »Zakaj ne? Ali ne znate plesati? Saj niste videli cepec.«

»Da, plesati znam,« je odgovoril Neale.

»Ali tedaj hočete plesati z menoj?« Rdeče lise so zažarele na bledini njenih lic.

»Rekel sem že, da ne,« je ponovil Neale.

Njegov odgovor jo je razjaril do besnosti. Hough je z naglim prijemom baš še za časa prestregel zlobni zamah njene roke, da je prihranil Nealu zaušnico.

»Ruby, ne razburjajte se,« jo je posvaril igralec.

»Razžalil me je!« je vzkliknila strastno.

»Ne, Ruby, le vi ste preveč razvajeni.«

»Razvajena — kako vruga! Ali mar ni streljal po meni z očmi in flirtal z menoj? Baš zato sem ga poprosila za ples. Nato me je žalil. Se to minuto porečem Cordyju, naj ga upihne.«

»Rajši ne,« je odvrnil Hough in jo je potegnil k svoji spremljevalki, visokostasi ženski z zlatimi lasmi. »Beauty, spravite jo k pameti.«

46

Žena, s katero je govoril, je zašepetala Ruby nekaj na uho. Nato se je dekle togotno okrenilo, da bi odšlo; toda besede, ki jih je rekla Nealu v slovo, so bile polne uničujočega poroga.

»Le česa iščete tu, vi zali, veliki cepec!«

Nato je izginila s svojim veselim spremstvom vred.

Hough se je zasmejal. »Pazite se, Neale. V Bentonu ste še novinec. Dovolite, da vas predstavim dami, ki vam je prihranila nekaj nepravil... Miss Stantonova — Mr. Neale.«

In tako je Neale spoznal Miss Beauty Stantonovo. Ker je bilo videti, da mu je storila uslugo, se ji je zahvalil. Nealovo vljudno in spoštljivo vedenje nasproti ženskam se je čudno razlikovalo od navad te okolice. Beauty Stantonova je bila ponosna pojava, ne starejša kot trideset let, z obrazom, ki je moral biti nekda zelo ljubeč in ki ga je še vedno ozarjal odsev minule krasote. Njeni lasje so bili medlozlate barve, njene oči velike in višnjeve, temno obrobene, njene črte ostro zarezane in klasično pravilne.

»Kje je Ancliffe?« je vprašal Hough, obrnivši se k Stantonovi. Pokazala mu je smer in Hough ju je ostavil sama.

»Jelite, Neale, da še niste dolgo tu?« je nekam radovedno vprašala Beauty.

»Ali se mi ni poznalo? Kar pozabiti ne morem, kaj mi je zabrusilo ono dekle.«

»Oh, slišala sem; čudno, da se ni zgodilo kaj hujšega. Ona vam kolne kakor vojnik. Moški so vsi neumni vanjo. In čisto podobno bi ji bilo, da bi se zaljubila v vas, ker ste jo zavrnili.«

»Bog ne daj,« je posiljeno rekel Neale.

»Smem li vprašati, kaj vas je privelo v Benton?«

»Brezdelje, muha, če hočete... Iščem neko — nekega prijatelja, s katerim sva se zgrešila,« je odvrnil Neale.

»Brezposelni ste? A vendar niste navaden delavec. Poznam te vrste ljudi. In kvartopirca spoznam na sto korakov. Ves svet se zdaj zbira v Bentonu. Toda redkokdaj se zgodi, da bi prestopil moj prag mlad dečko, kakršen ste vi.«

»Kakršen sem jaz? Zakaj?«

»Tukajšnji moški so volkovi, ki čutijo masten plen; razbojniki, ki sledijo za zlatom. Vi pa me spominjate mojega prijatelja Ancliffe.«

»Kdo je to?« je vljudno vprašal Neale.

»Kdo? Sam Bog si ga vidi. Anglež je in gentleman. Večna škoda za moše, kakršna sta Ancliffe in vi, če jih zanese usoda v take kraje.«

Govorila je resnobno; izražala in držala se je kakor vsaka dobro vzgojena ženska.

Baš tedaj se je vrnil Hough s slokim, bledim možem, čigar obleka in vedenje nista bili ameriški. »Mr. Ancliffe,« ga je predstavil. Novodošlec je imel plave lase, zal obraz, ki je pripovedoval neobičajno zgodbo, in trudne, sinje oči, ki so nekam umorjeno, brez radovednosti in brez upanja zrlje v svet.

»Pravkar došli, a?« je rekel Nealu. »Tu je dokaj veselo, ne?«

»V Bentonu se mlad človek ne skisa,« je odgovoril Neale.

»Dokler živi,« je pripomnila Miss Stantonova.

»Zdi se, Miss Stantonova, da prisojate smrtnikom v tem prijaznem mestu le malo dni!« je rekel Neale smehljaje se.

»Dni? Rajši recite ur. Vsako noč blagoslovjam, ki mine, ne da bi vlekl mrtvaka iz moje plesne dvorane. In jaz ne prodajam alkohola... Ancliffe sem že devetkrat rešila življenje, kar pomnim. Ali je ob pamet, ali pa sam komaj čaka svinčenke.«

»Bodite uverjeni, da je prvo,« je dejal Anglež.

A že se je spet oglasila godba. Zdaj, ko so plesali, je bilo škoda začeti razgovor. Neale je gledal tisti prizor kakor preje. Med tem ko je opazoval vrteče se devojice, je dvakrat srečal Rubine oči; njih pogled je izražal srd, užaljenost in radovednost. Neale si je nalašč prizadeval, da ne bi gledal tja, kjer je bila ona, ne glede na to, da so druge stvari zbujele njegovo pozornost. Hough mu je zavpil na uho, naj si ogleda nekaj zabavnega. Pretep se je bil začel. Zajezen dedec z revolverjem in nožem za pasom je bil skočil na eno izmed miz, baš ko je godba utihnila. Pijan je bil; nalikoval je mlademu delavcu, ki se iz ničemurnosti dela obupanega.

»Slavna gospoda!« je zarjovel. »Prosili so me, naj zapojem.«

Ekspozitura „Jutra“

v Šiški

Celovška cesta št. 53

sprejema oglase ter daje naslove malih oglasov

Naslove malih oglasov

pošiljamo le tedaj, če vprašalec priloži v znamkah pristojbino

Kdor želi prejeti naslove od oglasov, ali kako drugo pojasnilo, naj vedno priloži to malo pristojbino sicer ne bo prejel odgovora

OGLASNI ODDLEK „JUTRA“

Din 2.—

Naročila in ure dopisa: ličite se malih oglasov, je priključeno na Oglasni oddelk „Jutra“ Ljubljana. Priloga št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalstvu in socialni namene občinstva, vaka beseda 50 par. — Naj manjši znesek Din 5.— Priloga št. 2493

Mali oglasi

Use pristojbina je sparta le obsema v naročilu, a se ne vpliva na priloženo. Likovne račune pošilja v rubrico Ljubljana št. 1842

Motorna vozila

Dva motocikla

s priklopo, znamke Harley Davidson, 1200 ccm, z električno razsvetljavo, model 1927., razprodaj na ogled Avtozavoda Bosa, Ljubljana, Poljanska cesta 69. 3669

Avto Fiat

15 tonski, z zračnimi čevli, v zelo dobrem stanju, prodaj ali samsenjam za štiri-tonskega, Opekarna Menges. 3575

Službo dobi

Služničad

kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu — ako se oglase v biro Ekonomija — Beograd, Vasilova ulica 11. 3183

Usnjar, vajenca

močnega in poštenega takoj sprejemam z vso oskrbo v hiši. Ponudbe pod šifro „Usnjar 116“ na oglasni oddelk „Jutra“. 3699

Absolventa trg. šole

mlajšega, ki je popolnoma vešč knjigovodstva, strojevoja in perfektno koreponant v arhivirskih in nemščini, ki bi obenem pomagal v trgovini mešanega blaga. Sprejemam takoj. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro „Vesten in marljivo“. 3677

Kontoristinja

zmožna, sprejemam za pisarno v Stubič Donji. Obvladati mora popolnoma slovensko, hrvaško in nemško koreponenco. Steno-grafistinja imajo prednost. Začetnica ne sprejemam. Zanim, da lepo in brzo piše. Stanovanje event. v hiši. Lastnoročne pisanje ponudbe v najmanj 3 jezikih, z navedbo zahtevkov, pričevall, sliko in mogočim nastopom na naslov: Evgen V. Feller, Zagreb, Jurjevska 31/a. 3681

Zaščitnik

Zastopnika

samo dobro vpeljanega, ki potuje slasti po Primorju in Dalmaciji, ki bi mogel vzeti tudi naš pralmet (galanterijske stroke) proti proviziji, sprejemam — Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro „Tila“. 2365

Službe išče

Absolventinja

drž dvorazredne trg. šole v Ljubljani, z redno praktično, z znanjem nemškega, italijanskega in slovenskega jezika, želi primerno službo v mestu ali na deželi. — Dopise na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro „R. Lj.“ 3513

Trg. pomočnik

mlajši, dobro izurjen v mešani stroki, z raz. osebnostjo, želi službo v trgovini. — Dopise na oglasni oddelk „Jutra“. 3490

Izkušen mož

nekaznovan, 36 let star, perfekt v slovensčini, s 14letno pisarniško prakso, strojevoja in z 12letno vajenstvom del, zdrav in brehiben, z dolgoletnimi opravičaji, želi službo za takoj. Dopise prosim na podružnico „Jutra“ v Mariboru pod „Izkušen mož“. 3188

Mlad natakar

želi službo v restavraciji ali kavarni kot donosalec. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 3697

Pomk

Jecian'a

se temeljito in trajno odvadite Najboljše priznanje in reference Prijave za novi tečaj vsak dan od 2-3 v Ljubljani, Beethovenova ulica 4. prtlj., dečno Pavla Kovač specialista za govorilno gimnastiko. 34

Prodaj

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vrvarni Jugoslavije Mehanična vrvarna Sisko-vec, Grosuplje. 261

Najboljši koks

Cebin, Wolfova ulica 1/II. III

Apna

prodajam na debelo ali na drobno cena 2 desetonska vagona. Cena po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 3626

Razglednice

za šaljivo pošto, 100 kom. po 25 Din dobavljajo trgovina M. Titar, Ljubljana. 3549

Dražba pohištva

dobro ohranjenega, kakor: postelje, sofe itd. bo v soboto, dne 4. februarja pri spediterju Ranzingerju. 3234

D. M. C.

Največje skladišče AVRAM KAJON Sarajevo Prestolonaslednika Petra 26

Pridelki

Semenski česenj

izredno debel, zdrav, razpošilja po Din 9 kv. zdravišče Dobrna pri Celju. 3676

Fižol

za jelo tudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. 3667

Kupim

Bukova drva

kupim Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro „Lepe“. 3682

Pošestvo

15 oralo, ali samo hišo z vrtom prodaj v Dravljah št. 16 pri Ljubljani. 3698

Vilo ali hišo

dvo. ali večbrazilno v Ljubljani ali okolici kupim Ponudbe z navedbo cene in plačilnih pogojev na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro 1928. 3591

Dražba

blizu Celja — pri farji cerkvi blizu postaje, 5 ob. — postaj lep lokal vrt — obelje oralna kuhinja in vrnica in vsaki klet — naprava za 9000 Din. Potem lepa enodružinska hiša z vrtom pri Celju K. Brzjak Celje. Dolgozgod. št. 1. 3402

Prodam

2 prazni sobi

v bližini Kongresnega trga oddam 15 feb. 1928 mirni stranki brez otrok. Reflektanti naj sporoče naslov oglasnemu oddelku „Jutra“ pod šifro „Prvo nadstropje“. 3636

Stanovanje

obstoječ iz 2 ali 1 sobe s kuhinjo želi stranka 2 oseb za maj. Ponudbe na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro „Mirova zakona“. 3599

Mirna stranka

z oseb želi stanovanje s obo za maj. Ponudbe pod šifro „Stanovanje“ na oglasni oddelk „Jutra“. 3464

Prehrana

Par gospodov ali dam sprejme boljše družina na izvršno domačo hrano. — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 3695

Velik Jazz-boben

s pritiskanimi kumpi (Pimene) ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro 696. 3546

Dolg klavir

prodajam ali zmenjam za dobro ohranjen pianino — event. tudi nekaj doplačam. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 3518

Izjava

Izjavljam, da nisem plačnik dolgov, katere bi napravila moja žena Marijana — Anton Mazi, kijučavničar drž. železnice v Mariboru. 3696

Izjava!

Osebo, ki obrekuje moje ženo okrog s slabimi in nesramnimi lažmi, pozivam, naj sporoči to meni, čer jo smatram za najpoddlejega obrekovalca. V nasprotnem slučaju bom sodniško postopal proti njej. Hudajama, 31 jan. 1928 — Ignac Sluga. 3700

Dama

ki je bila na večerji 15. in 22. jan., jo videl sinoči in nekolikokrat na promeni v družbi druge dame, sm. da javi naslov pod šifro „diskretna“ na oglasni oddelk „Jutra“. 3692

»Toda,« je nadaljeval kralj, »desetorica vrlih žab je pri tem izgubila življenje. Tedaj sem obljubil deželni kralja Hrkočka večno zaščito vseh palčkov. To je obtoženki znano.« Po teh besedah je kralj vstal in srdito vzkliknil: »Zaradi njenega zločina obsodim škorklje v to, da jo za noge obesijo na najvišje drevo!«

Vsi, ki so želi strašno obsodbo, so vztrepetali. Nihče se ni upal oglašiti, ko so gnali škorklje pod visoko drevo na robu gozda. Tam so ji z dolgih vrvoj zvezali noge; žolna je vrgla vrvo preko veje in srnjak jo je moral potegniti kvišku. Nato so zadržali konce vrvi okoli majhne veje.

Ženitve

Drž. uslužbenec

se želi seznaniti s praprsto gospodsko ali vdovo, z večjim premoženjem, posestvom ali kaj sličnega — v svrhu takojšnje ženitve. Dopise na oglasni oddelk „Jutra“ pod šifro 3698

Poročnih daril

lepih, v velikih izbirah in po nizkih cenah nudi A. Fuchs, zlatar v Seidenburgov ulici št. 6. 19

NAJCENEJE se

kupi v novi

DELIKATESI

K. JARC „PRI TURISTU“

DUNAJSKA CESTA 7.

Kdor oplašuje, ta napreduje!

S tužnim srcem naznanjamo, da je naš dobri oče, stari oče in tast, gospod

Karel Kolterer

posestnik itd.

v četrtek, dne 2. februarja po kratkem trpljenju v 81. letu starosti, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 4. februarja ob 3. popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Rogatec, dne 2. februarja 1928.

Žalujoča rodbina Kolterer-Krisper.

Kovinska zadruga z Ljubljano in okolico naznanja tužno vest, da je njen dolgoletni načelnik, gospod

Valentin Urbančič

kovaški mojster in posestnik

danes zvečer ob pol 18. uri po težki bolezni preminul.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v soboto, dne 4. t. m. ob pol 16. uri iz hiše žalosti, Hrenova ulica 19., na pokopališče k Sv. Križu.

Pokoje njegovi blagi duši!

V Ljubljani, dne 2. svečana 1928.

Odbor.

Prez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod

Potrji globoke žalosti naznanjamo, da je naš iskreno ljubljeno soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

Valentin Urbančič

kovaški mojster, hišni posestnik, načelnik Zadruga kovinskih obrtov itd.

dne 2. t. m. po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 4. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Hrenova ul. 19. na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi mu blag spomin. — Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1928.

Marija Urbančič, soproga. — Valentin, Slavko, Stanko, sinovi. Pavla, poroč. Planinšek, Mihaela, hčeri. — Helena, roj. Črnivec. Berta, roj. Obrekar, sinahi. — Slavko Planinšek, zet. Vsi ostali sorodniki.